

1. מר גולדנברג יצחק

משק 18, מושב גמזו

2. מר אלי מרגלית

קיבוץ עמיר

3. פרום קהלת, ע"ר

כולם ע"י עוה"ד אריאל ארליך ו/או מאיר בוחניק ו/או מאיר רובין
מרח' עם ועולמו 8, ירושלים
טל': 02-6312720, פקס: 077-3182028, נייד: 054-6891319

העותרים

- נ ג ד -

1. מדינת ישראל, משרד החקלאות והכפר

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים
טל: 02-6466590, פקס: 02-6467011

2. המועצה לייצור ושיווק דבש, חל"צ

ע"י עוה"ד גיל להב

מרח' מנחם בגין 56 ד' קריית אונו 5552381
טל': 03-6128040, פקס: 077-5558075

המשיבים

התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697

ע"י ב"כ עוה"ד נילי אבן-חן ו/או תומר נאור ו/או יעל קריב טייטלבוים
ו/או מיקה שינוק קרטן ו/או זהר אלטמן רפאל
מרח' יפו 208 ירושלים
טל: 02-5000073, פקס: 02-5000076

המבקשת להצטרף כידיד

תגובת המבקשת בבקשת "ידיד בית המשפט" להודעת

העדכון מטעם המשיבה 1

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד מיום 10.1.18 ומיום 5.7.18, מתכבדת המבקשת בבקשת "ידיד בית המשפט", התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה" ו/או "המבקשת"), להגיש את תגובתה להודעת העדכון מטעם המשיבה 1 כדלהלן.

1. כידוע, מוקד העתירה דגן הינו בקשה להורות על הפסקת פעילותה הבלתי-חוקית של המועצה לייצור ושיווק דבש (להלן: "מועצת הדבש"), כיוון שזו נעשית בחוסר סמכות, תוך פגיעה קשה בזכות לקניין ובחופש העיסוק.

2. בהתאם להחלטת בית המשפט על הודעת המשיבה 1 היה לכלול פירוט על התקדמות הליכי החקיקה המתמשכים בכנסת וכן פירוט על הסדרי ביניים שיחולו עד להשלמת החקיקה, לאור הפגמים עליהם עמדו העותרים בעתירתם והמבקשת בבקשתה.

הליכי החקיקה

3. מקריאת הודעת המשיבה 1 עולה התחושה כי התקדמות בהליך החקיקה מתקיימת בימים אלה ממש והשלמתו נמצאת "מעבר לפינה", ועל כן, בין היתר, הותרת ההסדר הקיים על כנו לא תהווה פגיעה המהווה 'תוסר סבירות קיצונית' המחייבת התערבות שיפוטית.
4. אולם, המציאות מראה כי לא כך הוא הדבר. בדיון שהתקיים ביום 27.6.18 בוועדת הכלכלה בכנסת בעניין הצעת החוק להסדרת הצבה של כוורות וייצור דבש, התשע"ד-2014 (להלן: "הצעת החוק"), לא התבצעה כל הקראה של סעיפי הצעת החוק וכנגזרת מכך כמובן שלא התקיימה הצבעה.
5. לא זאת בלבד שלא חלה התקדמות בהליכי החקיקה, אלא נהפוך הוא. בישיבה שהתקיימה ביום 27.6.18 נתנה לראשונה באופן סדור היועצת המשפטית של וועדת הכלכלה בכנסת, עו"ד אתי בנדלר, את חוות דעתה המשפטית כנגד הקשיים החוקתיים של ההסדר המוצע בהצעת החוק הממשלתית.
6. כמפורט בפרוטוקול הדיון מיום 27.6.18, הדיון נסוב סביב סוגיית התשתית החוקתית להסדר המוצע. שיח זה היה המשך ישיר לדיון במחלוקות החוקתיות העקרוניות כפי שבא לידי ביטוי בפרוטוקול הדיון מיום 1.11.12.17¹.
- פרוטוקול הדיון בוועדת הכלכלה בכנסת מיום 27.6.18 ובו מודגשים הקטעים הרלוונטיים מצורף ומסומן 1/ב.
7. כאמור, עיקרו של הדיון נסוב על שאלה עקרונית הנמצאת בבסיס ההסדר של החוק – הנוגעת לאי-חוקתיות משטר הרישיונות ולפגיעה בזכות הקניין ובחופש העיסוק, וכן לעדיפותו של משטר רגולטורי של כללים. דבריה של היועצת המשפטית של וועדת הכלכלה, עו"ד אתי בנדלר (להלן: "היועצת המשפטית של הוועדה"), היו נחרצים בעניין:

"...אני סבורה שהצעת החוק בנוסחה הנוכחי אכן מעוררת קשיים חוקתיים משום שייתכן שיש פגיעה בהצעות האלה הן בזכות לקניין והן בחופש העיסוק... אני אזכיר בהמשך שיש לדעתי גם בעיה במתן סמכויות סטטוטוריות למועצת הדבש... הבעיה החוקתית, כפי שאני רואה אותה, עולה מהקביעה שגידול והצבה של כוורות

¹ פרוטוקול מס' 633 מיישיבת ועדת הכלכלה בנושא "הצעת חוק להסדרת הצבה של כוורת וייצור דבש, התשע"ד-2014" (11.12.17),

<http://main.knesset.gov.il/Activity/committees/Pages/AllCommitteesAgenda.aspx?Tab=3&ItemID=20>
22078

מאוכלסות במקרקעי ציבור ימשיכו להיות מותניים בקבלת היתר,
כשהבעיה נובעת מההגדרה של מקרקעי ציבור.²

"...יש כאן הגבלה על בעל הזכויות במקרקעין לעשות שימוש
בקניינו. בנוסף לכך, חלה עליו גם הגבלה לעסוק אפילו במקרקעין
שלו בעיסוק שהוא רוצה בו. פגיעה נוספת בקניינו היא בכך שנותנים
לאחר זכות להיכנס למקרקעין והוא לא רשאי להתקשר, לא לצורך
הצבת כוורות ולא לצורך אחר, עם מי שהוא רוצה. דהיינו, גם פגיעה
בחופש ההתקשרות."³

8. בנוסף, היועצת המשפטית של הוועדה ציינה כי ניתן להשיג את התכלית החקיקתית שבהצעת
החוק ב"אמצעים שפגיעתם פחותה" בזכויות היסוד, כמו ניהול מרשם וקביעת תנאים לרישום
מרשם, וכי לא נעשתה בחינה אמיתית של חלופות פחות פוגעניות.⁴
9. עוד הדגישה היועצת המשפטית של הוועדה כי בעולם אין משטר של היתרים כפי שמתקיים
כעת בישראל,⁵ ולחילופין גם אם יאושר המשך יישום משטר שכזה במסגרת החוק, יש לתת
עדיפות מסוימת לבעלי זכויות במקרקעין.⁶
10. יש להדגיש כי לא רבות הפעמים כי הייעוץ המשפטי של מי מוועדות הכנסת מתריע כי להסדר
המוצע בעיות חוקתיות קשות ויתכן שיבוא לפתחו של בג"ץ, באופן בו עשתה זאת היועצת
המשפטית של הוועדה בעניין זה:

"אני מצאתי לנכון לומר לכם איפה אני רואה את הבעיות
החוקתיות. יכול להיות שתתקבל הצעת החוק בהתאם להצעת
המשרד, יכול להיות שתוגש עתירה ובית המשפט הגבוה לצדק
יידרש לעניין."⁷

11. ולסיכום – מרבית הדיון נסוב על הקשיים בתשתית המשפטית שעל בסיסה נוסחה הצעת החוק
ועל הפערים בין העמדה הממשלתית לבין עמדתו של הייעוץ המשפטי של הכנסת. לפיכך,
ומשנמצא שישנו פער מהותי בין העמדות, הרי שלא מן הנמנע שמשרדי הממשלה יאלצו
לערוך נוסח חדש המתגבר על הקשיים החוקתיים שהוצגו בהצעת החוק הנוכחית. מהלך אשר
מטבעו, וגם נוכח חילוקי הדעות העמוקים בין הצדדים, עלול לארוך זמן רב.
12. עוד נזכיר, כי מושב הקיץ של הכנסת מסתיים בימים אלו (ביום 22.7.18), כאשר על פי לוח
הדיונים המפורסם נכון ליום 15.7.18 לא נקבע כל דיון הצפוי להתקיים בטרם יסתיים המושב
הנוכחי בעניין הצעת החוק בוועדת הכלכלה בכנסת. על כן, ולאור כלל הנסיבות שצוינו לעיל,

² שם, בעמ' 5.
³ שם, בעמ' 7.
⁴ שם, בעמ' 11.
⁵ שם, בעמ' 10.
⁶ שם.
⁷ שם, בעמ' 13.

נדמה שהשלמת הליך החקיקה איננה נראית כלל באופק, הן בשל המחלוקות העקרוניות העומדות בבסיסה והן בשל סיום מושב הקיץ כאמור.

הסדרי הביניים

13. זאת ועוד, מעיון בהודעת המשיבה 1 עולה כי מרבית ההסדרים אותם היא מפרטת הינם הסדרים שבוצעו עוד טרם הגשת העתירה. על כך עמדו העותרים בתגובתם בפירוט.

14. כך, בין היתר, מינויו של יאיר שירן לתפקיד סגן יו"ר דירקטוריון מועצת הדבש ומינויה של יהודית כרמי לתפקיד חברת דירקטוריון במועצה, וכן מינוי שניהם לנציגי המדינה באספות הכלליות של המועצה, נעשתה בעקבות מספר פניות של המבקשת לשרי החקלאות והאוצר, עוד בשנים 2015-2016, שעניינן טיפול דחוף באי-סדרים חמורים בדירקטוריון מועצת הדבש.

• פניית המבקשת לשר החקלאות מיום 11.6.15 מצורפת ומסומנת ב/2.

• פניית המבקשת לשרי החקלאות והאוצר מיום 30.8.16 ומסומנת ב/3.

15. ניתן לראות כי בתגובות משרד החקלאות לפנייתנו, הובטח עוד בשנת 2016 כי השינויים המבוקשים, ביניהם מינוי נציגי ממשלה למועצות הייצור השונות, וכן מועצת הדבש, נמצא בטיפול.

• תשובת מנכ"ל משרד החקלאות מיום 7.12.16 לפניית המבקשת מצורפת ומסומנת ב/4.

• תשובת מנהל תחום מועצות הייצור והחברות הממשלתיות במשרד החקלאות מיום 27.3.16 לפניית המבקשת מצורפת ומסומנת ב/5.

16. כעולה מהמפורט לעיל, אין ספק כי מרבית הסדרי הביניים בהם מתפארת המשיבה 1, לא בוצעו כמענה על הפגמים הקיימים עליהם עמדו העותרים והמבקשת בתפקודה של מועצת הדבש בחוסר סמכות, אלא כמענה על אי-עמידה בדרישות החוק הקיימות, עליהם עמדה המבקשת.

17. להבנת המבקשת, אין אלו הסדרי הביניים אותם דרש בית המשפט לבצע, בהחלטתו כאמור מיום 10.1.18, ומדובר בפתרון בעיות אשר אין בהן נגיעה למצב הבלתי-חוקי העומד במרכז העתירה דנן, אלא צעדים שנועדו לרפא פגמים ביישום הוראות ההסדרים החוקיים הקיימים כיום.

18. כאמור לעיל, לעמדת המבקשת, מועצת הדבש פועלת ללא כל סמכות חוקית ובמעשיה פוגעת תדיר בזכויות יסוד, בין היתר של העותרים 1-2. הסדרי הביניים עליהם פירטה המשיבה 1 בהודעתה, שמטרתם יישום הפיקוח הממשלתי על מועצת הדבש כמתחייב מהוראות הדין הנוהג כיום, אינם נוגעים כלל ועיקר לפגמים עליהם מצביעים העותרים והמבקשת ועל כן אין בהם כדי להביא לצמצום הפגיעה בפועל. כך, מועצת הדבש ממשיכה ליתן או לשלול היתרים ולנהל הליכים מנהליים ופוליטיים נגד אזרחים מכוח הצווים והתקנות ללא כל סמכות של ממש.

19. כך, למשל, המשיבה 1 הציגה בהודעתה את הצעדים בהם נקטה מועצת הדבש במסגרת "תקופת הביניים" עד להשלמת החקיקה, ובין היתר את העובדה כי במסגרת נהלים חדשים מכירת מכוורות על ידי הפורשים מהענף נעשית באמצעות מכרז, תוך מתן העדפה לדבוראים חדשים או קטנים (ס' 10 להודעת העדכון מטעם המשיבה 1).

20. ואולם, מדבריה של היועצת המשפטית של הוועדה עולה כי:

"...קודם כל, אנחנו לא יודעים מה שיעור הפורשים מהענף בעניין הזה. אני רק יכולה לומר שבהתאם למה שהמשרד כתב לי, החל מינואר 2018 ועד סוף מאי 2018 – זאת אומרת במשך חמישה חודשים – כמה היתרים חולקו למגדלים חדשים? אפס. ולמה? כי במשך כל התקופה הזאת לא הייתה פרישה אף לא של מגדל אחד."⁸

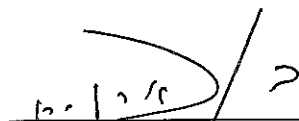
21. הסדרי ביניים שהמבקשת הייתה מצפה מהמשיבה 1 לבצע על מנת לפתור קושי זה צוינו עוד בבקשת המבקשת להצטרף להליך כ"ידיד בית המשפט". כך, למשל, לעמדת המבקשת, המשיבה 1 יכולה להביא לביטול סמכויותיה של המשיבה 2 כמאסדרת ומפקחת על ידי ביטול של צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו), התשל"ז-1977 ושל סעיפים 1-7 לתקנות להשבחת ייצור תקלאי (בעלי חיים) (דבורים), התשכ"ח-1968, ולאמץ מדיניות של רישום בלבד ללא צורך בהקניית רישיונות, כפי שנהוג בעולם.

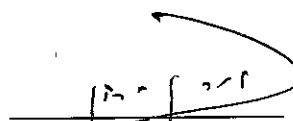
22. למצער, יכולה המשיבה 1 גם לשנות ולשכלל את הוראות הצו באופן שיצמצם, באופן זמני ועד לחקיקת הצעת החוק, את סמכויות האכיפה והפיקוח שמצויות היום בידי המשיבה 2, באופן מעוות החורג מהסמכויות שהוקנו למשיבה 1 מכוח חוק.

23. לסיכום, לאור האמור לעיל, נדמה כי השלמת הליך החקיקה רחוקה היום מסיום אף יותר ממה שהיה נראה כשהגישה המבקשת את בקשתה להצטרף להליך. זאת, בין היתר, נוכחה עמדתה הנחרצת של היועצת המשפטית של וועדת הכלכלה וחילוקי הדעות המהותיים לעניין ההסדר הרצוי שנשמעו בדיון האחרון, אך גם לאור העובדה שבדיון הבודד שהתקיים בנושא בוועדת הכלכלה מאז התקבלה החלטת בית המשפט ביום 10.1.18, לא התקיימה הצבעה על סעיפי החוק כלל. זאת, כשהסדרי הביניים שבוצעו אינם משפרים את המצב הפוגעני ולו במעט.

24. לכן, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות כי המשיבה 1 תנקוט בצעדים ברורים ונחרצים מאלה שפורטו בהודעתה, בכל הנוגע לתקופת הביניים דנן, וזאת עד לסיום הליך החקיקה או עד להכרעה בעתירה גופה.

ירושלים, ד' אב, תשע"ח (16/07/2018)

מיקה שינוק קרטן, עו"ד

נילי אבן-חן, עו"ד

ב"כ המבקשת

⁸ שם, בעמ' 11.

נספחים

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
פרוטוקול הדיון בוועדת הכלכלה בכנסת מיום 27.6.18 ובו מודגשים הקטעים הרלוונטיים	1/ב
פניית המבקשת לשר החקלאות מיום 11.6.15	2/ב
פניית המבקשת לשרי החקלאות והאוצר מיום 30.8.16	3/ב
תשובת מנכ"ל משרד החקלאות מיום 7.12.16 לפניית המבקשת	4/ב
תשובת מנהל תחום מועצות הייצור והחברות הממשלתיות במשרד החקלאות מיום 27.3.16 לפניית המבקשת	5/ב

ב/1

פרוטוקול הדיון בוועדת
הכלכלה בכנסת מיום 27.6.18
ובו מודגשים הקטעים
הרלוונטיים

הכנסת

הכנסת העשרים
מושב רביעי

פרוטוקול מס' 801
מישיבת ועדת הכלכלה
יום רביעי, י"ד בתמוז התשע"ח (27 ביוני 2018), שעה 9:30

סדר היום:

הצעת חוק להסדרת הצבה של כוורת וייצור דבש, התשע"ד-2014 (מ/859) של תה"כ יצחק וקנין, חיים ילין, איתן ברושי, עמר בר-לב, יחיאל חיליק בר, שרון השכל, נורית קורן, אברהם גווסה, מכלוף מיקי זוהר, אבי דיכטר

נכחו:

חברי הוועדה:

איתן כבל – היו"ר
יצחק וקנין
עבד אל חכים חאגי יחיא

חברי הכנסת:

עמר בר לב
איתן ברושי
שרון השכל
דן סידה

מוזמנים:

– סמנכ"ל גורמי ייצור, משרד החקלאות ופיתוח הכפר	– די"ר אסף לוי
– סמנכ"ל מחקר כלכלה ואסטרטגיה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר	– אורי צוק-בר
– מדריך דבורים, שה"מ, משרד החקלאות ופיתוח הכפר	– אוהד אפיק
– מנהל תחום רעיית דבורים, משרד החקלאות ופיתוח הכפר	– עוזי שץ
– עובדת ממשק אגף גורמי ייצור, משרד החקלאות ופיתוח הכפר	– ליזה בקר
– יועמ"ש, משרד החקלאות ופיתוח הכפר	– אפרת אביאני
– עו"ד, משרד החקלאות ופיתוח הכפר	– דפנה טיש
– עו"ד, משרד החקלאות ופיתוח הכפר	– ברק שדיאו
– עו"ד-מח' יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	– עמרי איתן בן צבי
– יועמ"ש, המשרד לביטחון פנים	– עדי טל נוסבוים
– קצינת ייעוץ, מדור חקיקה, משרד הביטחון	– ליאור גרוסמן
– שטחים פתוחים, המשרד להגנת הסביבה	– תמר רביב
– עו"ד, המשרד להגנת הסביבה	– ליאורה עופרי
– עו"ד לשכה משפטית, רשות מקרקעי ישראל	– ניצה טיטנבאום
– התאחדות חקלאי ישראל	– אבשלום וילן
– מנכ"ל, מועצת הדבש	– זאב מידן
– יועמ"ש, מועצת הדבש	– גיל להב
– פרסום, מועצת הדבש	– נטע שושן
– חבר הנהלה, מועצת הדבש	– יונתן חורש
– חבר הנהלה, מועצת הדבש	– ניצן למדני
– חבר הנהלה, מועצת הדבש	– אורי סורקין

- דבוראי, מועצת הדבש	- דורון לבנה
- דבוראית, מועצת הדבש	- נוגה ראובן
- יו"ר, ארגון מגדלי דבורים	- בועז כנות
- חבר הנהלה, ארגון מגדלי דבורים	- שי ספקטור
- יועמ"ש, ארגון מגדלי דבורים	- דוד וינשטיין
- דבוראי, ארגון מגדלי דבורים	- זוהר רודולף
- חבר, ארגון מגדלי דבורים	- עידו ברפמן
- חבר, ארגון מגדלי דבורים	- עובד לדזינסקי
- מנהל המחלקה להתיישבות, האיחוד החקלאי	- ירון סולומון
- מיצג דבוראים קטנים - דור העתיד, מגדלי דבורים	- דוד לשם
- דבוראי	- ד"ר צחי גולדנברג
- ראש מחלקת ליטיגציה, פורום קהלת	- אריאל ארליך
- נציגה, פורום קהלת	- מיכל זליקוביץ
- חוקר, פורום קהלת	- עידן בוק
- רכז מגוון ביולוגי, החברה להגנת הטבע	- אלון רוטשילד
- אקולוג שטחים פתוחים, רשות הטבע והגנים	- דותן רותם
- משפטן, רשות הטבע והגנים	- משה בוך
- יועמ"ש, קק"ל, קרן קיימת לישראל	- אמיר ביידא
- קק"ל, קרן קיימת לישראל	- סוהיל זידאן
- שדלנית חברת ריפבליק יועצים, מייצגת ארגון מגדלי הדבורים בישראל, מועצת הדבש	- מבשרת נבו

ייעוץ משפטי:

אתי בנדלר
מרב תורג'מן

מנהל/ת הוועדה:

לאה ורון

רישום פרלמנטרי:

מוריה אביגד

הצעת חוק להסדרת הצבה של כוורת וייצור דבש, התשע"ד-2014 (מ/859) של חה"כ יצחק וקנין, חיים ילון, איתן ברושי, עמר בר-לב, יחיאל חיליק בר, שרון השכל, נורית קורן, אברהם נגוסה, מכלוף מיקי זוהר, אבי דיכטר

היו"ר איתן כבל:

בוקר טוב לכולם, גברתי מנהלת הוועדה, היועצות המשפטיות, רשמת פרלמנטרית, דובר, חברי כנסת, אורחים נכבדים, היום יום רביעי, י"ד בתמוז התשע"ח, 27 ביוני 2018, אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת הכלכלה. בשבת נקרא את פרשת בלק. אני רוצה להתחיל את היום, כמו כל יום, בהקראה של שיר. ביומיים האחרונים הארץ געשה, ובצדק, בעקבות תחקיר שפורסם בתאגיד אוזות יחס מפלה של עובדים ממוצא אתיופי ביקבי ברקן, בעקבות דרישת בד"צ העדה החרדית. את השיר הבוקר החלטתי להקדיש לטובת האמירה הערכית כי מציאות כזו איננה מתקבלת על הדעת.

השיר "שיוף" של שלומי חתוכה. חתוכה בן 40, יליד רמת גן, משורר, פעיל חברתי, יו"ר עמותת עמר"ם, מגיש ועורך בתאגיד השידור הציבורי. ערך את ספר השירים של המשורר רועי חסן וספר ביכוריו, "מזרח ירח", ראה אור בשנת 2015. מספר שיריו תורגמו לאנגלית, ספרדית ופולנית. כחלק מפעילותו החברתית מוביל את המאבק לייצוג שוויוני במדיה החזותית ולהכרה ותיעוד בחטיפת ילדי תימן, המזרח והבלקן.

שיוף

אני בוחר לעשות אהבה עם השמש
להתמסר אליה, לתת לה ללטף ולחדור
היכן שצריך.

אני בוחר לעשות אהבה עם השמש.
ואפילו שהצבע הזה כמו מגנט –
קוטב אחד מושך שוטרים
שני דוחה מראיניים,
קוטב אחד מקרב אותי אל גבולות המדינות השכנות
קוטב שני מרחיק תארים –
עדיין אני מעדיף
לעשות אהבה עם השמש.

ואפילו שבשל הצבע הזה
מאבטחים מרוקנים לי את הכיסים על השולחן
וגזענים מרוקנים מהכיסים בגרונם ולבם
על הדפים
עדיין אני מעדיף
לעשות אהבה עם השמש,
לתת לה לשזף ולהצדיק
את שם המשפחה שלי עוד יותר.

וככל שתהפוך את עורי לזהוב יותר
כך תעשה אותי עשיר יותר
ממה שאוכל להיות אי פעם בארץ הזו,
בגלגול הזה,
וככל שתעשה אותי כהה יותר
כל אהיה כתב אישום
חריף יותר.

ואני אוהב לפגוש בדרכי
את הגופים שהיא כורה בארץ הזו
שעושים אהבה עם השמש,
בני הלאום שלי,
ואלו המקלפים מעליהם

בחנופה
את אביהם ואת אמם,
שפתם וארץ מולדתם,
אך לא יוכלו להסתיר שעשו אהבה עם השמש
ולכן יצעקו בקול כי מה שדבקה בהם
היא רק חלודה
עדיין אני מעדיף לעשות אהבה עם השמש
כי היא שייכת לכאן
וכן, גם אני.

ואור-וואו-וואו. זה לגמרי-לגמרי מתחבר ואני רוצה באמת לברך את הראשון-לציון על עמדתו הערכית, המוסרית והמהירה בעניין שנוגע ליקבי ברקן והעובדים האתיופיים. באמת יישר כוח. בעניין הזה הוא באמת ממשיך גדול של אביו, הרב עובדיה יוסף ז"ל.

יצחק וקנין (ש"ס):

ברא כרעא דאבוה.

היו"ר איתן כבל:

תודה רבה לכם. במעבר חד נוסף, ברשותכם, אתם יודעים שוועדת הכלכלה היא אכסניה למלחמה בקטל בדרכים. כל הרוג הוא עולם ומלואו אבל אין ספק שאי אפשר להתעלם מהעובדה – שאני מקווה שלא תתקלקל – שנוון להיום ישנם 148 הרוגים אל מול 191 הרוגים בשנה שעברה, שזה באמת שיפור.

עבד אל חכים חאגי יחיא (הרשימה המשותפת):

הכנסת את ההרוג של הבוקר, נהג משאית?

היו"ר איתן כבל:

לא נעים לי להגיד אבל אני לא עד כדי כך דייקן. אין לי ספק שיש כאן מציאות אחרת. כל הגופים שעוסקים בעניין הזה: משרד התחבורה, עבור לאגף התנועה – שבאמת מאז שנכנס מפקד משטרת התנועה אי אפשר להתעלם מהשינוי המשמעותי שאנחנו רואים בכבישים – העבודה שלנו כאן, העבודה שנעשית יומיום על ידי הוועדה, על ידי ועדת המשנה בראשותו של חבר הכנסת יעקב אשר, כל הדברים האלה ביחד מצטרפים לכלל מעשה שמשנה מציאות. אני מקווה ומתפלל שהמציאות הזאת תימשך והמספרים ילכו וירדו. תודה רבה לכם.

נעבור לנושא הדיון. בוקר טוב לתברי עמר בר לב, יושב-ראש השדולה החקלאית, יחד עם חברי נוספים. הצעת חוק להסדרת הצבה של כוורת וייצור דבש, התשע"ד-2014. אני, ברשותכם, רוצה לומר כך: זה איננו דיון ראשון. אני רוצה שאנחנו נבין שאנחנו לא רק עוסקים בהסדרה של החוק הזה אלא גם צריכים לטפל בו מכיוון נוסף – ההחלטה של כנסת ישראל וממשלת ישראל להוביל לשינוי החוקים של שעות הירוס וזה חלק מהטיפול בעניין הזה. אנחנו נעבור להקראה אבל לפני כן אני מבקש מגברתי היועצת המשפטית והמשנה ליועץ המשפטי של הכנסת – שבאמת אני יכול לומר לכם שתקופה ארוכה יש לנו לא מעט שיחות בשאלה הזו ויש לה עמדה עקרונית – להציג אותה כאן בפנינו.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

הערה לסדר.

היו"ר איתן כבל:

בסדר. אני רק אומר, בסיום דבריה אנחנו נעבור להקראה ולהצבעות. כמובן שכל אחד יוכל למצוא את עצמו מתחבר, לא מתחבר, תומך, לא תומך. זו כבר שאלה שכל אחד יראה את עצמו בתוכה. בבקשה, גברתי.

אתי בנדלר:

אדוני, הוועדה הצביעה על סעיפים 1 ו-2 בהצעת החוק, כשסעיף 2 הוא עיקרו הגדרות. יש מספר הגדרות חדשות שלא הוצבע עליהן כי הן קשורות יותר למערכת הביטחון ואני מציעה גם עכשיו לדג עליהן.

הגענו לסעיף 3, שהוא הסעיף שממשיך עם משטר ההיתרים להצבת כוורות ולגידולן. בקשר לנושא הזה נשלחו לוועדה – נדמה לי שגם נשמעו כאן אבל גם נשלחו לוועדה – מסמכים שונים על ידי גורמים שונים שטענו טענות חוקתיות בקשר למשטר הזה. אני קראתי את כל המסמכים ואני רוצה לומר לוועדה איך אני רואה את הנושא הזה, ברשותכם. כפי שצינתי כבר, ככלל, הצעת החוק מותירה את משטר היתרי הרעיה הקיימים היום בהתאם לצו פיקוח ובהתאם לתקנות – צו משנת '67, תקנות משנת '68 – משנה בעיקר את סמכויות ההסדרה, שעוברות ממועצת הדבש לוועדת היתרים שבמשרד החקלאות, עם ועדת ערר עליה.

היו"ר איתן כבל:

נכנס אבו וילן – אתמול הזכרתי אותך יותר מפעם אחת. אתמול היה יום המילואים ואני חושב שאתה צריך להיות שותף לו גם אם אתה לא חבר כנסת, כיוון שיש לך זכויות גדולות בהקמת שדולת המילואים וחוק המילואים. אז, הנה, אם בעזרת-השם הכול יהיה בסדר ואני אוביל את זה גם שנה הבאה, אני כבר מזמין אותך. חשבתי על זה תוך כדי התהליך.

אבשלום וילן:

תודה רבה. עשינו את זה ביחד. אני סומך על ייצוגך המלא, זה בסדר.

היו"ר איתן כבל:

נכון, אבל יש לך זכויות גדולות ואי אפשר לקחת את זה.

אתי בנדלר:

ובכן, הגוף שייתן את ההיתרים השתנה – אני עוד אתייחס לזה כשנגיע לסעיף הרלוונטי – אבל עדיין משמרים את משטר ההיתרים. המסמכים שהגיעו לוועדה, בעיקר מארגון קהלת, טוענים לפגיעה חוקתית בעצם החובה לקבל היתרים, פגיעה הן בחופש העיסוק והן בזכות לקניין; וכשאני מדברת על זכות הקניין יש פגיעה נוספת שקשורה לזכות הקניין כמובן, שזה חופש ההתקשרות שנובע מהזכות הזאת. כאמור, הגיעו הרבה מסמכים, כולל גם על ידי המגדלים, אני אתייחס רק לעיקרי הטענות האלה כי יש מספר טענות שחשבתי שהן זניחות או שהתשובה להן די ברורה ולכן אני לא רוצה להשחית את הזמן כרגע לנושא הזה.

אני אומר כבר מה העמדה שלי, שאני מבקשת שהוועדה תשקול אותה: אני סבורה שהצעת החוק בנוסחה הנוכחי אכן מעוררת קשיים חוקתיים משום שייתכן שיש פגיעה בהצעות האלה הן בזכות לקניין והן בחופש העיסוק. אני אפרט מיד. אני אזכיר בהמשך שיש לדעתי גם בעיה במתן סמכויות סטטוטוריות למועצת הדבש אבל אני לא אעסוק בזה כעת אלא כשנגיע לסעיפים הרלוונטיים.

הבעיה החוקתית, כפי שאני רואה אותה, עולה מהקביעה שגידול והצבה של כוורות מאוכלסות במקרקעי ציבור ימשיכו להיות מותנים בקבלת היתר, כשהבעיה נובעת מההגדרה של מקרקעי ציבור. מקרקעי ציבור כוללים בהתאם להגדרה גם קרקעות שמאן דהוא מחזיק בהן כדין תקופה ארוכה, אפילו בחכירה ל-49 שנים עם זכות להתחדשות של 49 שנים, או לשלוש שנים עם התחדשות לשלוש שנים כל פעם, ולא עושים הבדל בעניין הזה בין מחזיק חדש, או מי שבכלל אין לו זכויות במקרקעין, לבין מי שיש לו זכויות קנייניות באותם מקרקעין.

למרות, כאמור, שיש חקלאים שיש להם זכויות קנייניות במקרקעי ציבור, בהתאם להצעת החוק בעל הזכויות האלה: א', אינו רשאי להציב במקרקעיו כוורות אלא בהיתר; ויתרה מכך, ועדת ההיתרים או ועדת הערר רשאיות לתת היתר לאחר חרף התנגדותו של המחזיק, ובהתאם להוראות המעבר שכלולות בהצעת החוק, בנסיבות מסוימות אפילו בלי לשקול את התנגדותו או בלי לקבל את התייחסותו להיתר הזה. לא רק שלמחזיק במקרקעין לא נותנים זכויות עדיפות, אלא שברגע שניתן היתר למישהו אחר להציב כוורות במקרקעיו של אותו מחזיק, הוא רשאי להיכנס למקרקעין האלה, לא רק ללא בקשה של המחזיק אלא אפילו ללא תיאום אתו, ללא הודעה. הוא פשוט נכנס והוא רשאי להציב באותם מקרקעין כוורות - - -

יצחק וקנין (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, בסיום דבריה אני מבקש הערה.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אני ביקשתי קודם.

עבד אל חכים חאגי יחיא (הרשימה המשותפת):

ואני אחריהם.

היו"ר איתן כבל:

חברים, אני מציע שתצאו לריב בחוץ.

יצחק וקנין (ש"ס):

הערה של 15 שניות.

היו"ר איתן כבל:

אין שום בעיה.

יצחק וקנין (ש"ס):

לא, איתן, אני צריך להעיר עוד בדבריה, אני אגיד לך למה – מכיוון שמה שהיא אומרת עכשיו היא כבר אמרה לנו פעם קודמת, ולפני פעם קודמת ולפני פעם קודמת. היא לא חידשה לנו כלום. תשבו ביניכם, תדברי עם מי שאת צריכה לדבר, אל תבואי אלינו לתוך הוועדה. החוק הזה כבר נטחן יותר מדי פעמים. הוא לא זו לשום מקום. כנראה לא עושים עבודה מכינה לדבר הזה ואנחנו באים לפה ושומעים את אותם דברים זו פעם שלישית כבר.

היו"ר איתן כבל:

תודה, חבר הכנסת וקנין.

יצחק וקנין (ש"ס):

זו פעם שלישית, אני מצטער.

היו"ר איתן כבל:

חבר הכנסת וקנין, מותר ליועצת המשפטית, ואפילו זו חובתה.

יצחק וקנין (ש"ס):

אין לי בעיה עם זה, בוא נעשה עבודת הכנה לדברים האלה. מה, אנחנו באים לשמוע את אותו דבר?

היו"ר איתן כבל:

חבר הכנסת וקנין, אני יכול לומר לך מתוך ידיעה שהיועצת המשפטית התחבטה תקופה ארוכה בעמדתה – אני יכול לומר לך את זה מתוך ידע אישי, לא שמועה – והיא העלית את זה בפניי יותר מפעם אחת.

יצחק וקנין (ש"ס):

בוא נשב, אני, ואתה, והיא וכל העולם. אי אפשר לבוא לנו כל פעם לוועדה. אני לא נוהג לעשות את זה, בטח לא לאתי ולא לאף אחד, אבל, חבריה, זה כבר יוצא מהאף, הצורה הזאת.

היו"ר איתן כבל:

חבר הכנסת וקנין, תודה רבה. בבקשה, גברתי, תמשיכי.

אתי בנדלר:

אני רק רוצה להתייחס לדבריך, חבר הכנסת וקנין. בישיבה האחרונה שהייתה אני אמרתי שעל פניו ייתכן שהצעת החוק מעוררת קשיים חוקתיים אבל אני רוצה לבחון את העמדה הזאת וגם להידבר עם משרד החקלאות.

היו"ר איתן כבל:

נכון.

אתי בנדלר:

ואכן, בזמן שעבר מאז הישיבה הקודמת פניתי בשורה של שאלות למשרד החקלאות, קיבלתי את התשובות לפני חודש וחצי אולי, משהו כזה – או פחות, אני יכולה לומר לכם בדיוק מתי, נדמה לי שהמסמך הזה גם עלה לאתר הוועדה, ביקשתי לפרסם אותו – ורק אחרי שקיבלתי את התשובות וניסיתי לברר פרטים נוספים יכולתי להתגבש סופית בחוות הדעת. מה גם, שיושב-ראש הוועדה ביקש ממני בזמנו להכין חוות דעת ולהציג אותה, כך שאני ממלאה כרגע - - -

לאה ורון:

את התבקשת על ידי הוועדה להכין חוות דעת.

היו"ר איתן כבל:

נכון.

מרב תורגימן:

פחות מחודש – 29 במאי.

אתי בנדלר:

לפני פחות מחודש קיבלתי רק את ההתייחסות של משרד החקלאות לשאלות שלי.

אז כפי שאמרתי, א', המתזיק במקרקעין אינו ראשי לעשות שימוש במקרקעין לצורך הצבת כוורות. הוא חייב לאפשר למי שוועדת ההיתרים החליטה לתת לו היתר להיכנס למקרקעין בלי תיאום ולעשות בהם שימוש לצורך הצבת הכוורות, גידול הכוורות וכיוצא בזה. החובה היחידה שחלה על בעל ההיתר כשהוא נכנס למקרקעי הזולת במקרה הזה היא להימנע כמה שהוא יכול מגרימת נזק ואם הוא גורם נזק אז לתקן אותו. זאת אומרת, יש כאן הגבלה על בעל הזכויות במקרקעין לעשות שימוש בקניינו. בנוסף לכך, חלה עליו גם הגבלה לעסוק אפילו במקרקעין שלו בעיסוק שהוא רוצה בו. פגיעה נוספת בקניינו היא בכך שנותנים לאחר זכות להיכנס למקרקעין והוא לא רשאי להתקשר, לא לצורך הצבת כוורות ולא לצורך אחר, עם מי שהוא רוצה. דהיינו, גם פגיעה בחופש ההתקשרות.

פגיעות נוספות בחופש העיסוק הן בכך שבחלוקת היתרים ועדת ההיתרים אמורה לתת עדיפות ברורה לבעלי ההיתרים, למי שהיה להם היתרים בעבר, ולמרות שיש בחוק התייחסות לעידוד כניסת מגדלים חדשים, האפשרות הזאת – חלוקת היתרים למגדלים חדשים – תיעשה במשורה, אם בכלל. אני אדגים את זה בהמשך. לכן יש כאן גם פגיעה באפשרות של מגדלים חדשים להיכנס לתחום זה ולעסוק בו.

אני אזכיר שלחופש העיסוק יש שני היבטים: יש את ההיבט של החופש להיכנס ולעסוק בעיסוק כלשהו, שלזה הפסיקה מתייחסת כאל פגיעה מאוד קשה בחופש העיסוק; ויש גם את הפן השני, של החופש לפעול בגדרו של עיסוק ללא איסורים והגבלות. נראה לי שכאן יש פגיעה בשני ההיבטים של חופש העיסוק.

כידוע, הן בהתאם לחוק יסוד: חופש העיסוק והן בהתאם לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, אין לפגוע בקניינו של אדם ואין לפגוע בחופש העיסוק אלא בתנאים המפורטים בחוקי היסוד, התנאים האלה מפורטים בסעיף שנקרא פסקאות ההגבלה. פסקאות ההגבלה בשני זכויות היסוד האלה מתירים פגיעה בזכויות יסוד בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש.

אני חייבת לציין שגם משרד החקלאות מקבל את הקביעה שיש בהצעת החוק פגיעה בזכויות מוגנות אבל הוא טוען שהפגיעה הזאת היא בסדר. אני אצטט מתוך מסמך משרד החקלאות: "ההסדרה של ענף הדבש אמנם גורמת לפגיעה בחופש העיסוק אך זוהי פגיעה שעומדת בתנאי פסקת ההגבלה שבחוק יסוד: חופש העיסוק. גם ניתן להצדיק הצבת כוורות בלי הסכמת המחזיק בקרקע. אמנם מדובר בפגיעה בזכות לקניין אך זוהי פגיעה שנועדה לתכלית ראויה והיא מידתית ולפיכך היא מותרת". זאת אומרת שנקודת הראייה השונה ביני לבין משרד החקלאות מתייחסת, כפי שאני אראה מיד, רק לשאלת מידתיות הפגיעה, ואני אומר למה.

אני מוכנה לצאת לצורך הדיון מההנחה שהפגיעות הן כמובן יהיו בחוק והן לתכלית ראויה. יש בחוק רשימה ארוכה של תכליות שהן תכליות חשובות ואני חושבת שאין מחלוקת לגביהן ושאלה תכליות שצריכים להשיג באמצעות ההסדרה. השאלה היא רק מידתיות הפגיעות האלה וכאן יש נקודות השקפה שונות שהוועדה תצטרך להכריע מה היא מקבלת בסופו של דבר. אני מתייחסת אם כך, כפי שאמרת, רק למידתיות הפגיעות.

הפסיקה במשך שנים רבות פיתחה שלושה מבחני משנה כדי לבחון את השאלה אם פגיעה היא מידתית או לא. מבחן המשנה הראשון הוא קשר רציונלי בין התכלית לבין האמצעי שנבחר להשגת התכלית. נדמה לי שגם כאן ביני לבין משרד החקלאות, לפחות, אין מחלוקת שהאמצעים שהמדינה מבקשת – קרי, חלוקת היתרים, כולל במקרקעי הזולת – זה אמצעי שיגשים את התכליות.

אני נורא מבקשת דבר אחד: אפשר לדחות את מה שאני אומרת אבל אני חושבת שהדחייה מראש, בלי לשקול בכלל את מה שאני אומרת, היא לא ראויה, עם כל הכבוד.

היו"ר איתן כבל:

צודקת.

יצחק וקנין (ש"ס):

אתי, אין לנו ויכוח על כל מה שאמרת ---

איתן ברושי (המחנה הציוני):

לא, יש ויכוח.

יצחק וקנין (ש"ס):

יש לי ויכוח אחד והוא חשוב מאוד לדיון הזה. הצעת החוק הזאת שוכבת יותר מדי זמן. אני חושב שיצאתי מגדרי בישיבות שעשיתי במשרד החקלאות להשגת התקציב שנצרך לטובת הפעלה של כל הדבר הזה. אני חושב ששכבתי על הגדר בשביל הדבר הזה. אני לא רוצה להגיד כמה ישיבות הייתי במשרד עם כל הצוות. אני חושב שמן הראוי – הדברים האלה מאוד עקרוניים, מה שאת מעלה פה, הם לא דברים זניחים – היה צריך, לדעתי, דיון מזמן, לא עכשיו, כי את הדברים שאת אומרת עכשיו אמרת כבר.

היו"ר איתן כבל:

לא, היא לא אמרה אותם.

אתי בנדלר:

לא, אני לא פירטתי, אני הזכרתי במשפטים.

יצחק וקנין (ש"ס):

תאמין לי, איתן, הזיכרון שלי 100%.

אתי בנדלר:

אני מוכנה לקרוא לך את הפרוטוקול של הישיבה הקודמת.

יצחק וקנין (ש"ס):

אם אתם רוצים שאנחנו נרכיב לדבורה וויז – אהלן וסהלן. מעכשיו בואו נתחיל, נעשה את זה ונגמור את העניינים. היה צריך להתקיים דיון, אני חושב, עם משרד המשפטים, אתך ביחד, עם משרד החקלאות, עם כל הגורמים, להביא אותם, לשבת ולדבר על הנושא. הנושא הזה הוא מהותי לחוק. הוא מהותי לחוק.

היו"ר איתן כבל:

אני מאוד מכבד אתכם ואתם גם תכבדו אותי - - -

יצחק וקנין (ש"ס):

גם אני מכבד אותך אבל יש פעמים שזה כבר לא יכול להיות.

היו"ר איתן כבל:

אין בעיה אבל אני מבקש שהיא תסיים את הדברים שלה.

יצחק וקנין (ש"ס):

מה אתם רוצים, לגמור את החוק עוד 20 שנה?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

יש לך שעה.

היו"ר איתן כבל:

כמה שיש לי – יהיה. את תגידי את כל מה שאת צריכה לומר. אני לא אמרתי שאני מסכים אתה אבל בשביל זה היא פה.

יצחק וקנין (ש"ס):

איתן, אין לי בעיות עם מה שהיא אומרת, יש לי בעיה עם זה שאנחנו צריכים לשבת ישיבה בנושא הזה כשלדעתי יכולנו להגיד את זה במקום אחר.

היו"ר איתן כבל:

חבריה, די בבקשה, אתי.

אתי בנדלר:

במסגרת מבחן המשנה השני נבחנת השאלה אם ניתן להשיג את התכלית החקיקתית באמצעים שפגיעתם פחותה, וכאן בדיוק נקודת המחלוקת ביני לבין משרד החקלאות, כי לי נראה שניתן להשיג את

התכליות, שקיימים אמצעים חלופיים שמאפשרים את הצגת התכליות, כמו – אני הצעתי ניהול מרשם וקביעת תנאים לרישום במרשם, תנאים מאוד מעובים – – –

עמר בר-לב (המתנה הציוני):

מרשם למה?

אתי בנדלר:

מי שמבקש להציב כוורות צריך להירשם. הרישום ייעשה אך ורק בתנאים שייקבעו מראש ואפשר להציב כאן הרבה מאוד תנאים וכו', אבל לא מלכתחילה לומר שהם צריכים לקבל היתר כי זה פותר חלק מהבעיות שחשבתי שעולות כאן. או למצער, גם אם הולכים על משטר ההיתרים, אני חושבת שיש לתת עדיפות כלשהי לבעלי זכויות במקרקעין. אם אני מתייחסת לחופש העיסוק של מי שמבקשים לעסוק כדבוראים, גם מתן עדיפות מסוימת לדבוראים חדשים. המשרד, כשאני הצעתי את זה – והתכתבתי כאמור עם המשרד, זה לא שישבנו בשקט ולא עשינו שום דבר בתקופה הזאת – ענה לי תשובה, ואני מצטטת: "לא ניתן להחיל משטר כללים על מקרקעי ציבור מוחזקים וגם לשמר את מדיניות המשרד והצורך להסדיר את העניין". זה ציטוט.

המשרד גם ציין כי למעשה – ושוב ציטוט – "אין הבדל מעשי בין חובת רישום וקבלת אישור מראש לפי הכללים לבין החובה לבקש ולקבל היתר מראש במשטר היתרים". עם כל הכבוד, אני מצטערת, נראה לי שלא נעשה מאמץ רציני להתמודד עם הטענות ויש כאן איזשהן קביעות שבחלקן אינן מנומקות. אני רוצה אולי להזכיר את המידע שמשרד החקלאות הביא לפני הוועדה במסמכים שלו לגבי הדין הנוהג בעולם, וכעולה מזה, אין מדינה, או כמעט אין אף מדינה – תתקנו אותי אם אני טועה, אולי ארבע מדינות –

אסף לוי:

כרגע יש מדינות שבאות ללמוד אצלנו אחרי שיש אצלן בעיות.

אתי בנדלר:

רגע, אני אתייחס גם לנושא הזה. כרגע, ככל הנראה אנחנו ייחודיים בעולם בנושא משטר ההיתרים.

אסף לוי:

אנחנו ייחודיים בעוד הרבה דברים חוץ ממשטר ההיתרים.

היו"ר איתן כבל:

חברים יקרים, נא לא להפריע.

אתי בנדלר:

אכן, המשרד ציין שבמקומות שונים בעולם נעשית עכשיו בחינה מחדש משום שבמקומות שונים בעולם נוצרו תופעות שכמעט השמידו את הענף הזה, או פגעו בו בצורה אנושה, וככל הנראה נעשית בחינה האם ראוי לתקן את המשטרים החלים באותם מקומות – או, במקומות רבים אין בכלל משטר – ובאיוז דרך. בפועל, נכון ליום זה – ויתקנו אותי משרד החקלאות אם יש התפתחות שאני לא מודעת אליה – עדיין המצב החוקי בעולם הוא שאין משטר של היתרים.

אני רוצה להצביע על עוד דבר. המשרד טוען שמדינת ישראל היא ייחודית לעומת העולם, דבר שמצדיק משטר את היתרים כפי שהם מציעים – ואני מזכירה שוב, אני מוכנה לקבל משטר של היתרים אם הוועדה תחליט כך, אני רק חושבת שיש לעשות בו שינוי מהבחינה הזאת שיש לתת עדיפות לבעלי זכויות במקרקעין ולמגדלים חדשים. על כל פנים, המשרד מצדיק את הייחודיות של מדינת ישראל משום שהוא אומר שאנחנו מדינה קטנה, מהצפופות ביותר בעולם במספר הכוורות לשטח, פי 15 מארצות הברית; ובנוסף לכך, יש צורך מוגבר בישראל בהאבקת דבורים בשל התמחות ישראל בגידול פירות וירקות, כשלהסדרה ולהקצאת נקודות רעיה, כאמור לעיל, חשיבות בהבטחת האספקה של שירותי האבקה

איכותיים במחירים נאותים. אלה טענות שלי כמובן אין כלים לבחון אותן. אני מוכרחה לומר אבל שלפחות במסמך שהתקבל לאחרונה מארגון קהלת הם מפריכים גם את הטענה הזאת על סמך נתונים שהם אספו.

מה שאני מנסה לומר, חברי הכנסת – אני חושבת שצריכה להיות בחינה אמיתית של חלופות פחות פוגעניות. יכול להיות שאם תיעשה בחינה כזאת והדבר לא ידחה מראש, המסקנה הסופית תהיה לאמץ באמת את המשטר שהמשרד מציע. אני אבל התרשמתי – ואני אומרת את זה במלוא היושר, יש לי קצת ניסיון בכל זאת בקריאת מסמכים ובדיונים אמיתיים – לא נראה לי שהייתה כאן בחינה אמיתית ורצינית של חלופות פחות פוגעניות.

אסף לוי:

בגלל שזה מופנה אלינו אז אני חולק על דבריך.

היו"ר איתן כבל:

ודאי, מותר. אסף, זה בסדר.

אתי בנדלר:

עכשיו אני רוצה להתייחס בקצרה מאוד גם לנושא של הרצון של חקלאים חדשים, דבוראים חדשים, להיכנס לענף הזה. כפי שהזכרתי, יש בהצעת החוק, בשניים או שלושה מקומות, התייחסות באמת לצורך של עידוד כניסה של מגדלים חדשים לענף, אבל כשאני בוחנת מה בפועל עושים כדי להקנות אפשרות כזאת לכניסה של דבוראים חדשים, אני חוששת שהפתרונות שמוצעים בהצעת החוק לא יעודדו בפועל כניסה של מגדלים חדשים וימשיכו לתת את הבכורה למגדלים הקיימים. אני יכולה ללמוד על כך לא רק משום שאין הצעות קונקרטיות בהצעת החוק ביחס לכניסת מגדלים חדשים.

קודם כל, בהתאם למוצע בהצעת החוק – ויש גרסה משופרת בנושא הזה בנוסח מתוקן שהוועדה הציעה – חלוקת היתרים תהיה בכלל על בסיס היתרים שחולקו בעבר. זאת אומרת, נקודת המוצא, שמי שהיו לו היתרים ימשיך לקבל היתרים. מה יישאר למגדלים חדשים אם כך? אז, יפה, מועצת הדבש אישרה, אני מבינה, איזשהו נוהל חדש בנושא הזה שאמור היה להיכנס לתוקפו ב-1 בינואר 2018, ולפיו, בנוהל העברה בין מגדלים – זאת אומרת, כשמגדל אחד רוצה לפרוש מהענף והוא מוכר את הזכויות שלו על פי אותו היתר – אומרת המועצה: 50% ממה שהפורש מהענף מוכר ילכו למגדלים חדשים.

אז, קודם כל, אנחנו לא יודעים מה שיעור הפורשים מהענף בעניין הזה. אני רק יכולה לומר שבהתאם למה שהמשרד כתב לי, החל מינואר 2018 ועד סוף מאי 2018 – זאת אומרת במשך חמישה חודשים – כמה היתרים חולקו למגדלים חדשים? אפס. ולמה? כי במשך כל התקופה הזאת לא הייתה פרישה אף לא של מגדל אחד. זאת אומרת שהסיכוי בפועל לכניסת מגדלים חדשים נראה לא רציני בהתאם להצעת החוק. לכן אני חושבת שראוי למצוא כלים יותר נכונים, יותר טובים, בהצעת החוק, לכניסה של מגדלים חדשים, וקל וחומר לגבי מי שמתזיק במקרקעין ורוצה על האדמה, על המקרקעין שעליו הוא יושב, שבו יש לו זכויות, זכות לגדל דבורים.

עמר בר-לב (המתנה הציוני):

מה ההבדל בין זה לבין ענפים אחרים שבהם יש מכסות?

אתי בנדלר:

קודם כל, אתה יודע שיש כפירה בחלק מהמקומות בכלל בצורך – ואני לא רוצה להיכנס לזה – לגבי מכסות. עכשיו, גם כשיש עניין של מכסות יש הבדלים, כי למשל ברפתות ברור שיש אינטרס מובהק למדינה שהרפתות תהיינה מודרניות וחדשניות, ואפשר לעשות את כל ההשקעות ברפתות גדולות - - -

עמר בר-לב (המתנה הציוני):

גם פה אפשר לומר שיש אינטרס מובהק למדינה שבעלי מקצוע יעסקו בנושא.

אתי בנדלר:

אנחנו מדברים על בעלי מקצוע, אנחנו לא מדברים על חובבים.

אסף לוי:

לא נאמר דבר אחד על שמירת יכולת האבקה. זה הדבר היותר חשוב של החוק הזה.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

מאה אחוז, לכן לא נכנסתי לפרטים, אמרתי: בעלי מקצוע יעסקו בתחום.

אתי בנדלר:

ברור שבעלי מקצוע. השאלה אם אתה מאפשר לבעל מקצוע חדש להיכנס או שהוא חסום ויש בעלי חזקה.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

אבל עלתה טענה – אני לא אומר אם אני בעד או נגד, אני רק מנסה להבין את ההיגיון – את מצדיקה את התפיסה של מכסות ברפתות כי המדינה רוצה רפתות מתקדמות, אותו דבר בנושא הכוורות.

אתי בנדלר:

אני לא אמרתי כרגע שאני מצדיקה, אמרתי שיש חילוקי דעות על העניין הזה.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

אנחנו יודעים שיש חילוקי דעות אבל נכון להיום זה המצב במדינה.

אתי בנדלר:

אני לא מכירה את ענף הרפת מספיק טוב כדי לתת תשובה טובה ---

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

אבל יש מספר תחומים שיש מכסות וחלוקה.

אתי בנדלר:

נכון, יש ביצים, יש עופות. אני מכירה את זה. כשנגיע לכל אחד מהענפים נבדוק את ההצדקה, אם יש מקום לכניסה של חדשים או אין מקום לכניסה של חדשים.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

לא, ברור שיש מקום לכניסה של חדשים.

אתי בנדלר:

על כל פנים, למיטב זכרוני, בחלק מהענפים האלה נותנים עדיפות דווקא למגדל במשק שלו. תלוי על איזה ענף אתה מדבר, אבל אני לא יכולה כרגע לעשות השוואה לכל אחד מהענפים.

היו"ר איתן כבל:

עמר, אני רוצה להתקדם, יהיה לנו זמן לדון בזה.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

בסדר, הייתה לי שאלה עקרונית.

היו"ר איתן כבל:

כל מה שהיא אומרת אלה שאלות עקרוניות מאוד כבדות משקל.

אתי בנדלר:

אנחנו דנים כרגע בענף הדבוראות. אני מציעה ליחד את הדיון לענף הדבוראות ולא להגיד: בגלל שבענף אחר יש מכסות צריך לעשות את זה גם כאן. אני מציעה להתמודד עם ---

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

לא, ההערה שלי הייתה – את אמרת שבאופן עקרוני יש בעיה עם העניין הזה, אבל באופן עקרוני מדינת ישראל מקבלת שבענפים מסוימים, בגלל הייחוד שלהם, יש מכסות.

היו"ר איתן כבל:

עמר ואתי, בבקשה. גברתי תסיים.

אתי בנדלר:

כשאני מדברת על מתן עדיפות לבעל הזכויות במקרקעין ומתן עדיפות למגדלים חדשים אני עדיין לא פורצת את הגבולות של העקרונות שעליהם אתה מדבר. השאלה רק מי יהיה רשאי לעסוק בתחום הזה.

לסיכום, תראו, חברי הכנסת, אתם מחליטים בסופו של דבר. אינני יודעת אם תתקבל בסופו של דבר דווקא עמדת המשרד, אולי היא תשכנע אתכם יותר מעמדתי. אני מצאתי לנכון לומר לכם איפה אני רואה את הבעיות החוקתיות. יכול להיות שתתקבל הצעת החוק בהתאם להצעת המשרד, יכול להיות שתוגש עתירה ובית המשפט הגבוה לצדק ידרש לעניין. אני חשבת שראוי שאתם תהיו ערים למה שאני רואה כאן כקשיים חוקתיים. תודה.

היו"ר איתן כבל:

תודה רבה. אני לא רוצה לפתוח את כל הדיון כי הדברים של אתי, היועצת המשפטית, נאמרו, הם אמורים לבוא בתוך רוח הדברים. אני אאפשר לח"כים, מי שירצה, להתייחס בקצרה. אני רק אומר שבכל מקרה הדיון המרכזי שמתקיים פה הוא בוודאי בשאלת כניסתם של שחקנים חדשים, האופן שבו שחקנים חדשים יכולים או לא יכולים להיכנס, וזה מתקיים ונכון לגבי כל ענף.

השאלה השנייה היא לגבי היתרי הרעיה, שזה נושא שמתקיים כמעט בכל ענף מענפי החקלאות, לאו דווקא רעיה של צאן ובקר, אלא איפה אתה מקבל וכו'. השאלות האלה מונחות בדיוק. זה שהן עפות ואלה הולכות על ארבע זה שני דברים שונים וצריך לראות האם באמת יש כללים אמיתיים, נכונים ושקופים בתהליך הזה. יש עוד אלמנט אבל מנקודת המבט שלי אלה שני המרכיבים המרכזיים שנצטרך לתת עליהם את הדעת. יש כאן ויכות. חברים, אף אחד פה לא יעשה לעצמו חיים קלים. אם לא, כבר מזמן – אני אומר את זה לחבר הכנסת וקנין וחברים אחרים ---

יצחק וקנין (ש"ס):

איתן, אל תסובב את הדבר ---

היו"ר איתן כבל:

לא, ממש לא.

יצחק וקנין (ש"ס):

אני לא במקום שאתה רוצה ללכת אליו. בכלל לא.

היו"ר איתן כבל:

אתה עוד לא יודע מה אני רוצה להגיד. אני אגיד לך מה היתרון שלי, חבר הכנסת וקנין, חברי:

יצחק וקנין (ש"ס):

אתה יודע שאני מכבד אותך, מכבד את אתי ואת כל הוועדה הזאת, אבל אני חושב שהדברים האלה כבר נאמרו לא פעם אחת פה. תקראו את הפרוטוקולים.

היו"ר איתן כבל:

חבר הכנסת וקנין, אבל אתה כבר אומר את זה כמה פעמים. ברשותך, אגלה לך סוד? לי עוד אין עמדה שאני הולך עליה. ממש לא.

יצחק וקנין (ש"ס):

אין לי ויכוח כרגע על העניין, תתקבל החלטה כזאת או אחרת - - -

היו"ר איתן כבל:

אני רוצה לקדם את התהליך הזה ולעשות אותו נכון, כמו תמיד. זה הכול.

יצחק וקנין (ש"ס):

כשרוצים לקדם משהו גם עושים מאמצים.

היו"ר איתן כבל:

איתן ברושי, בבקשה.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת והשותפים לדיון, אני חושב שנקודת המוצא ממנה יוצאת היועצת המשפטית היא הבעיה של הצגת החוק הזה. הערתי את זה גם בעבר למועצה וגם לחברי כבל. כתוב פה בחוק, בהגדרות: "דבוראי - אדם העוסק בגידול דבורים", אבל לא כתוב פה שזה ענף חקלאי למרות שהמשרד הוא משרד החקלאות והשר הוא שר החקלאות. אני תופס - וזה ההבדל בהצגת נקודת המוצא - שהענף הזה הוא ענף חקלאי, העוסקים בו הם חקלאים, ומכאן נגזר גם כל היתר. כמו גם בענפים אחרים, לא כל בעל שטח יכול להקים רפת או לול.

אם הענף הזה הוא חקלאות ואם המגדלים הם חקלאים אז הגדרת ההמשך נובעת מנקודת המוצא ולכן זה חסר כאן בהגדרות. היא במחלוקת, גברתי היועצת המשפטית, ואני חושב שזה לא חודד גם על ידי מגדלי הדבש וחברתי שרן השכל יצאה נגד זה. זאת אומרת, אני יכול לקנות כוורות ועכשיו מגיע לי מרעה - וזה יהיה התחביב של עורכי דין מתל אביב. בשבת הם יגדלו דבש. לכן, הנקודה הזאת צריכה להיות נקודת המוצא. בדיוק כמו שמשד החקלאות עשה עם הקנבים הרפואי.

אני אומר לכם, חברי מכול הצד הזה של השולחן, שזה יחסל את החקלאות. ראיתי עכשיו שכבר קופצים על הדוח של ה-OECD. עכשיו מאיימים - דרך אגב, חלק זה הודעות כזב - ששלושה מיליון שקל ותחסל את הרפת. אפשר בכלל, יחד עם האיום מעזה, לחסל את החקלאות בכלל. לכן, מי שדואג לחקלאות לא יכול לקבל את הגרסה שהכול מותר. גם כשיש חופש העיסוק אין חופש מאחריות על החקלאות מהמדינה. ולכן, גברתי היועצת המשפטית, אני מבקש להוסיף להגדרה שזה חקלאות ושהמגדל הוא חקלאי. רק חקלאי יכול לגדל דבורים ולייצר דבש ולא כל מי שעבר וקנה כמה ארגזים מעץ. ואני אומר למועצת הדבש שאני דורש שיהיה לכם נציג במועצה ולא משקיף בחלוקה. אבל אני אומר לכם שהקריטריון הוא לא: מי שקנה ארגזי עץ ריקים עכשיו יקבל מרעה. מי שרשאי לקבל מרעה, יכול לקנות אחר כך ארגזי כוורות, שזה עץ בסך הכול. לא יכול להיות שאני מוכר למישהו ארגזי עץ ריקים ועכשיו בגלל זה חייבים לי מרעה. נקודת הוויסות של הענף הזה זה המרעה.

גברתי, רוב השטח הוא לא השטח שאת מתכוונת. יש אדמות מדינה, יש אדמות קק"ל, יש שטחי אש ושטחים מוניציפליים, ואני חושב שאת מעלה פה בעיה שולית שיכולה להיפתר. עסקתי בזה גם כראש מועצה אזורית ואני מכיר את הקרבות על שטחי מרעה לבקר, כולל של ערבים, כולל בוויכוח על הגמלים שהיה פה. יש למדינה סמכות על שטחי המרעה, יש לזה גם ראייה כוללת של הפריה ואני מבקש שלא

תהפכי בעיה שולית שיכולה להיפתר – אני מסכים מאה אחוז, אי אפשר להיכנס בלי תיאום. לפי דעתי, אין מקרה אחד שמישהו שם כוורות בלי תיאום; ואם הוא שם – שיזרקו אותו.

לכן השאלה העיקרית היא מהי תכלית הענף. רוצים לייצר פה דבש? אני גם רוצה שיהיה תיאום ביבוא ולכן הגדרת המטרה היא נקודת המוצא. אני נתקל בזה לא פעם בכנסת, שלא מגדירים נכון את המטרה, ואם אתה לא מגדיר נכון את המטרה אתה מגיע לאין מוצא. הגדרת המטרה היא השלב ההכרחי, כל חניך בקורס מ"כים יודע, לפני שיוצאים לדרך. וכאן מגדירים את המטרות תוך כדי תנועה ולא מראש ולכן טועים בדרך.

היו"ר איתן כבל:

תודה. בבקשה.

יצחק וקנין (ש"ס):

אני אדבר רק על עניין המכסות שאתי הזכירה. תראו, רבותי, רוב הענפים היום מסודרים מבחינת מכסות. יש ענף אחד שהחליטו לפתוח אותו, היה דיון פה לפני שבועיים, נושא הפטם. אני דיברתי, ישבו פה גם קהלת, ואם אני לא טועה, גם התנועה לאיכות השלטון. אני אומר פה את זה אלף פעם: תראו, רבותי, אני חקלאי – ולא בגלל שאני חקלאי אני אומר את זה – אני לא מאמין, לא מאמין, גם בעוד 200 שנה, שאפשר יהיה לקיים חקלאות במדינת ישראל אם לא יהיה משטר מכסות מסודר.

ההוכחה הכי גדולה – פתחו את ענף הפטם, ומי נכנס היום לענף הפטם? נכנסו אליו הטייקונים, אותם בעלי משחחות גדולות שהם לא חקלאים בכלל. חסברתי איך הם לקחו את הפלטפורמה של חקלאי ובנו שם שרשרת, רכבת של לולים. ותראו, רבותי, הוכחתי אחד לאחד, עם כל הטבלאות של המחירים, שמלבד החקלאי המסכן שקורס – והגענו למצב שמתוך 3,000 מגדלי פטם ירדנו ל-600, עכשיו יש בקושי 200 וגם זה ימחק כי חבל על הזמן. אין מציאות כזאת. הטייקונים מגדלים את כל מה שיש. מדינת ישראל יכולה לצרוך 4 מיליון טון פטם וכושר הייצור שלה 6 מיליון טון פטם. אז, רבותי, אין מציאות כזאת. לו זה היה מביא לי, לך ולאתי איזה מזור במחיר – אהלן וסהלן. הוכחתי במשך 12 שנים – הציגו איזו טבלה של ירידה פעם אחת – רבותי, אין ירידה לצרכן בכל 12 השנים. אין ירידה לצרכן.

היו"ר איתן כבל:

נכון, לפחות בשלוש שנים שאני עוקב מאז.

יצחק וקנין (ש"ס):

מי שחוטף את הזבנג זה החקלאי המסכן. אני אומר לכם, תכניסו בכורות, תפתחו את העסק, כל אחד יתקע את הכורות שלו איפה שהוא רוצה. אתם חושבים שמדינה יכולה להתנהל ככה? אהלן וסהלן.

אתי בנדלר:

זו ודאי לא הצעתי.

יצחק וקנין (ש"ס):

עכשיו לעניין תוספת. אתי, אני רוצה שתביני, גם בענף שאני מגדל בו, הביצים, אני מודיע לך, אנחנו לפני כאוס עוד מעט, אל תדאגי.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

כבר.

יצחק וקנין (ש"ס):

כבר אנחנו בתוך המערכת. למה? שוב פעם נכנסו לשם טייקונים גדולים שבנו לולים עם 200,000 מטילות ואף אחד לא סופר להם ואף אחד לא בודק אותם. המערכת הזאת הולכת לאט-לאט למדרון חלקלק וזה קורה בכל הענפים – זה יהיה בחלב, זה יהיה בכל מקום. תפתחו את הכול, אין לי בעיה, תמות נפשי עם פלישתים.

היו"ר איתן כבל:

תודה. חבר הכנסת חאגי יחיא, בבקשה.

עבד אל חכים חאגי יחיא (הרשימה המשותפת):

כבוד היושב-ראש, היות ואני משוכנע שגם צריך מכסות אבל במקביל צריך גם לשמור על חופש הקניין וחופש העיסוק, לכן אני מציע – אני אותר על החקדמות – שחקלאי שיש לו את הקניין יהיה רשאי לאשר למי שהוא רואה שמתאים להיכנס בתנאי שהמועצה תעודכן, כך שזה יילקח בחשבון מבחינת המכסות ואז יהיה תיאום. אם הוא עד תאריך מסוים הוא לא מעביר שהוא מאשר אז תינתן הזכות למועצה והיא תעביר או תאשר למישהו אחר. כך אנחנו לא ניתן את החופש המוחלט לחקלאי לבוא ולהגיד: אצלי לא שמים כוורות, אבל במקביל הוא יכול להגיד: זה המגדל שאני יכול לחיות אתו, יכול לתאם אתו ואני יכול גם כך לשמור על הקניין שלי, את זה אני רוצה.

אסף לוי:

ואז זה יבוא למרבה במתיר.

עבד אל חכים חאגי יחיא (הרשימה המשותפת):

זו ההצעה שלי שיכולה לשמור על שני הצדדים. היא יכולה לשמור על הקניין וחופש העיסוק וגם על המכסות, שאנחנו לא נחרוג.

היו"ר איתן כבל:

חברים, בואו נתקדם. כל אחד יביע את דעתו בסעיפים. אני רק יכול לומר על עניין המקרקעין – רוב המקרקעין נמצאים בידי מדינת ישראל, בידי קרן קיימת, בידי רשות הטבע והגנים, כמעט כולם.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

משרד הביטחון.

היו"ר איתן כבל:

משרד הביטחון. רובם. אפשר ועוד איך לייצר את הכלים האלה ואנחנו ננסה. מה שאמרה היועצת המשפטית, מנקודת המבט שלי זה פה. אני לפחות רוצה כן להתכתב עם הדברים כי היא לא אמרה דברים מופרכים. היא לא אמרה שלא יהיה, היא לא אמרה לא לעשות, היא דיברה לכל אורך כל הדרך על עניין אחד – עיקרון המידתיות. אנחנו מכירים את זה. חקלאים שאני עוזר להם פה ומטפל בהם – זה לא רק החקלאים שאני מכיר, את רובם אנחנו לא מכירים בכלל, אין להם את היכולת לבוא ולומר את הדברים פה. כמו שקודם, שבוע שעבר והבוקר, עסקנו בעניין מועצת הצמחים. עניין מורכב לאין שיעור, יותר גדול מזה, תאמינו לי.

אתי בנדלר:

ההיטלים.

היו"ר איתן כבל:

ההיטלים, מי ואיך יגבה ומה. וברוך-השם, הצלחנו למצוא את נקודת האיזון שלפי דעתנו אולי – הרי בחקלאות זה תמיד אולי, אין דברים חלוטים. תאמינו לי, אני ותיק בתחום הזה והשאלות האלה הן כאילו אתמול התעוררתי בשנת 1988. אותן שאלות, אותם עניינים, אותם סיפורי מכסות, אותם היתרי רעיה, אותה כניסה לשטח, מי אחראי, מי יאשר, מועצת הדבש, מועצת זה, מועצת זה, מועצת זה. מה אתם חושבים, שאם מחליפים שמות זה פותר את הבעיות? ממועצת הירקות והפירות למועצת הצמחים? בסוף יש כאן עקרונות.

יש ימים שזה עובד קלאסי על פי מה שאנחנו קובעים לעצמנו כמכסות וכו', ומה לעשות? פתאום כל התפיסה, מהסד, משתנה. זה כוחה של חקלאות. יש פתאום שנה שחונה, יש שנה גשומה, יש מחלות, יש

שווקים, יש אלף ואחד דברים שכולם נכנסים ומשפיעים בצורה דרמטית. בין היתר, בשוק הדבוראות המחלות הקשות שהיכו בכוורות יצרו בעיה מאוד גדולה ותחרות יותר גדולה, כוחות רוצים להיכנס, הכול נכון.

לכן אני מבקש את הדבר הבא – אתם רוצים לתת פתרון אמת ושלא כל אחד יכתוב ספר על תפיסותיו? אני רוצה פתרון ואנחנו נעבור סעיף-סעיף וניתן לזה מענה. זה הרבה פחות מסובך ממה שמנסים לייצר. יש כאן, אמרתי, את הדבוראים הוותיקים, כמו תמיד – כמו עם השמאים, שהם אוהבים צעירים רק בחוץ. אנחנו מכירים את זה מכול הענפים. כולם: צריך לטפח צעירים, כוחות צעירים שייכנסו, אבל תפנו אלינו. אני מכיר את זה מכול התחומים: לכן החוכמה היא למצוא את נקודת האיזון, שכמו שכתוב בגמרא זה נהנה וזה לא חסר, ואפשר להגיע לנקודת האיזון הזאת. בבקשה, גברתי, אנחנו יכולים להמשיך את ההקראה.

אתי בנדלר:

ההקראה היא בדיוק במקום שבו הועדה צריכה להחליט.

היו"ר איתן כבל:

מאה אחוז, אז בואו נקרא את זה שוב.

אתי בנדלר:

אנחנו מדברים בסעיף 3, היתר להצבת כוורות - - -

איתן ברושי (המתחנה הציוני):

לא, אני רוצה להעיר לסעיף 2.

אתי בנדלר:

מה לסעיף 2?

איתן ברושי (המתחנה הציוני):

מה שאמרתי בעיקרי דברי. כתוב: "דבוראי – אדם העוסק בגידול דבורים", צריכה להיות פה הגדרה שהוא חקלאי.

אתי בנדלר:

הסעיף הזה אושר כבר. אם כך, אם אתה רוצה לשנות את ההגדרה, אתה צריך להגיש - - -

איתן ברושי (המתחנה הציוני):

לא לשנות, להוסיף.

היו"ר איתן כבל:

זה נקרא לשנות, זה לא משנה.

אתי בנדלר:

צריך בקשה לדיון מחדש וצריכים להעמיד את זה על סדר-היום.

היו"ר איתן כבל:

אני רוצה שאתה תחשוב על זה, לא עכשיו, לא חייבים עכשיו.

איתן ברושי (המתנה הציוני):

לא אכפת לי שזה יבוא לידי ביטוי בהמשך, אם יש הזדמנות אחרת.

היו"ר איתן כבל:

אין, הגדרה היא הגדרה.

איתן ברושי (המתנה הציוני):

היועצת המשפטית, אתם מגדירים שהשר הוא שר החקלאות ופיתוח הכפר ואתם מגדירים שהמשרד הוא משרד החקלאות, הכול מסתובב סביב החקלאות אבל זה לא נאמר. אני מתעקש – אני מקווה שהיושב-ראש ימצא דרך לשלב את ההערה שלי כי אחרת אני צריך להתמודד עם ---

היו"ר איתן כבל:

אני אגיד לך מה בדיוק מפריע לי.

איתן ברושי (המתנה הציוני):

תציע לי משהו.

היו"ר איתן כבל:

מה מטריד אותי? אני לא רוצה גם לסגור את השוק. מה אתה עושה פה? אתה מייצר עולם תוכן שבו מי שלא מבוקר עד ערב עם מגפיים, נעלי דפנה ---

איתן ברושי (המתנה הציוני):

לא, לא.

היו"ר איתן כבל:

זה מה שאתה מייצר. אתה בא לעזור ואתה מוצא את עצמך אולי נותן להם בראש.

איתן ברושי (המתנה הציוני):

למי?

היו"ר איתן כבל:

לחקלאים. יכול להיות שיש חקלאי שהוא כבר איש מבוגר, הוא כבר לא יכול באמת לצאת כמדי בוקר והילדים שלו לא רוצים להמשיך בעבודה החקלאית ---

איתן ברושי (המתנה הציוני):

אבל הוא חקלאי.

היו"ר איתן כבל:

הוא כבר לא בדיוק חקלאי. זה שהוא גר בבית ---

אבשלום וילן:

איתן, אנחנו מתנגדים לשנות את ההגדרה. יש הרבה מגדלים שזה לא בדיוק ---

היו"ר איתן כבל:

אמרתי את זה בדיוק.

אבשלום וילן:

זה יסבך אותנו יותר.

היו"ר איתן כבל:

אבו, מרוב שאתה רוצה את המצוין, אתה קורע את הטוב מאוד.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אני מתעקש. זה לא קשור לעבר, זה קשור לעתיד. במיוחד שמדברים פה על מעט מאוד מגדלים חדשים. לכן ההגדרה הזאת היא בדיוק כמו בקנאביס הרפואי. גם אם אבו אומר, אני אומר אחרת ואני מבקש שזה יעמוד למבחן.

היו"ר איתן כבל:

אף אחד לא אמר שאבו הוא משה רבנו של החקלאים, אבל עזוב.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אני מתעקש. יש בזה משמעות גם לענפים אחרים. אני תושב שצריך להיות בהגדרה שזה יהיה חקלאי.

היו"ר איתן כבל:

אוקיי, עמדתך ברורה.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אז תציע לי איך לעשות את זה רק.

היו"ר איתן כבל:

אוקיי. היועצת המשפטית של משרד החקלאות, בבקשה.

אפרת אביאני:

בקשר לקנביס הרפואי ---

היו"ר איתן כבל:

את פותחת לי עולם תוכן עכשיו, זה דיון אחר.

אפרת אביאני:

נכון, אני מסכימה.

היו"ר איתן כבל:

עם איתן ברושי עוד לפתוח את זה? אתה מגיע בכלל לארץ אחרת.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

תדברי אתי אחר כך.

היו"ר איתן כבל:

נכון.

אתי בנדלר:

חבר הכנסת ברושי, בעצם מה שאתה מציע כרגע זה לשנות את ההגדרה דבוראי, שזה לא יהיה: "אדם העוסק בגידול דבורים" אלא "חקלאי העוסק בגידול דבורים"?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

מה שתגידי.

אתי בנדלר:

אני לא אומרת, אני שואלת.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

מה שתציעי לי, אני שואל. התשובה היא כן.

אתי בנדלר:

קודם כל, אני לא בטוחה שיש הגדרה למונח חקלאי.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

יש, יש.

סריאה:

אין.

היו"ר איתן כבל:

הוא יכול להיות שני שלישי מהיום טייס, ובערב, כשהוא מגיע - - -

עידו ברפמן:

חקלאי הוא אדם שעוסק בחקלאות, אין לזה שום הגדרה. אני חקלאי, אני גר ברמת הגולן, מגדל דבורים, גר בהרחה קהילתית. אין לי אדמות, אני לא חקלאי, אתה לא תמצא בשום מקום הגדרה - מי יחליט מיהו חקלאי? אדם שעוסק בחקלאות באופן מקצועי לפרנסתו הוא חקלאי.

היו"ר איתן כבל:

צודק.

עידו ברפמן:

אתם לא יכולים לנכס גם את האוויר של מדינת ישראל. יש גבול. זה אוויר חופשי.

עבד אל חכים חאגי יחיא (הרשימה המשותפת):

יש פה הגדרה, הוא הגדיר מה זה חקלאי מבחינתו.

איתן ברושי (המתנה הציוני):

בוודאי, יש גם במצפה רמון חקלאים.

היו"ר איתן כבל:

ברושי, תן לנו להתקדם.

אתי בנדלר:

חבר הכנסת ברושי, אם אתה רוצה להעמיד את ההגדרה דבוראי לדיון מחדש אנחנו נציין את זה ובישיבה הבאה בנושא הזה תתקיים ההצבעה על בקשתך לדיון מחדש. עד אז אני מבקשת שתמציא לנו הגדרה יותר ברורה כי אני לא יודעת מה זה חקלאי. אתה צריך להגדיר את זה לצורך העניין.

היו"ר איתן כבל:

נקודת המוצא היא להתחיל מהו חקלאי. אני אומר לך, בעולם אליו אנחנו הולכים, העולם החדש שבו אתה לא תצטרך לעבוד מבוקר עד ערב כדי להביא מהחממה שלך את כמות העגבניות שפעם היית צריך, עם המגפיים מדפנה – שהייתי מייצר אותם כשגרתי בקיבוץ – לא צריך את זה. הרפת היום יודעת לתת חלב הרבה יותר מהר משהיית צריך לקום ב-00:03 לפנות בוקר ולעבוד כל היום.

איתן ברושי (המתנה הציוני):

יש לנו חוק חקלאות ויש הגדרה.

קריאה:

אם הוא עוסק בחקלאות הוא חקלאי.

היו"ר איתן כבל:

ברור, אבל הוא סוגר את זה.

קריאה:

הוא לא סוגר, הוא פותח – מי שעוסק בחקלאות.

היו"ר איתן כבל:

גברתי, אני הבנתי את זה אחרת, תודה.

אתי בנדלר:

על כל פנים, בישיבה הבאה תעלה הבקשה לדיון מחדש.

היו"ר איתן כבל:

תודה. כן, בבקשה.

גיל להב:

אני כן רוצה להגיד בחקשר הזה שלפחות בנהלים הקיימים היום יש לנו הגדרה שבאה ואומרת שדבוראי יכול להיות רק מי שהוא יחיד או אגודה חקלאית שיתופית, בית ספר שיתופי, מוסד לימוד, כשבסופו של דבר אנחנו נותנים פה מכסת ייצור חקלאי. אין לי בעיה שכל אדם – מבחינתנו הענף פתוח – יוכל לבוא ולבקש ולהיות מגדל דבורים. אבל יש בעיה עם תאגיד. בתאגיד לצורך העניין יש לי בעלי מניות. תבוא מחר חברת "תנובה", תרצה להיות דבוראי, יש לי עם זה בעיה. יש לי בעיה גם עם חברות יותר קטנות, בעלי מניות מתחלפים, בסופו של דבר הכוונה פה - - -

אתי בנדלר:

ההערות שלך לא ברורות, עם כל הכבוד. היום יש לך הגדרה לדבוראי – "אדם".

גיל להב:

"אדם" זה כולל הכול, גם תאגיד.

אתי בנדלר:

אדם, אנחנו יודעים שזה כולל גם תאגיד, אז מה אתה רוצה – לשנות את ההגדרה? אני לא מבינה.

גיל להב:

גם היום, בהגדרות הקיימות, תאגיד לא יכול לקבל היתר. הסיבה היא, כמו שאני אומר עוד פעם, שאנחנו בסופו של דבר נותנים פה איזושהי מכסת ייצור ---

היו"ר איתן כבל:

יש לכם עוד משהו שאתם רוצים לפתוח, שנרחיב את זה?

אתי בנדלר:

אני לא יודעת. עם כל הכבוד, אנחנו נצטרך את ההתייחסות של היועצת המשפטית של משרד החקלאות לעניין הזה. אני לא יודעת אם יש לכם היום סמכות – יכול להיות שזה ראוי אבל לא ברור שיש לכם סמכות להגביל את זה, משום שאם מדובר היום, ואני לא יודעת איך זה בתקנות ובצו, על אדם, אדם כולל תאגיד, ואני לא יודעת מכוח איזו סמכות אתם ---

היו"ר איתן כבל:

אתי, אני רוצה לסכם. היועץ המשפטי של מועצת הדבש, קודם כל, הסעיף הזה לא הומצא ברגע זה ומה שאתה אומר זה לשנות סדרי עולם ממש. דרך אגב, אני מאלה שפה בוועדה נלחמים שתאגידים לא ישתלטו על כוחות הייצור. זה לא רק פה, זה בחלב, זה בפטס, זה כמעט בכל דבר. עד היום גם עצרתי את הרפורמה בלול – אתה זוכר את זה, חבר הכנסת וקנין, בניית הלולים – כיוון שלא הסכמתי שיהיה מצב שבו ייכנסו כוחות גדולים שיהרסו את המשק המשפחתי.

אתי בנדלר:

מניעת ריכוזיות.

היו"ר איתן כבל:

מניעת ריכוזיות. מה אני מנסה להגיד לכם? תקשיבו טוב, אתם מבלבלים את המוח, סליחה. עם כל הכבוד – ואני בצד של החקלאים לגמרי-לגמרי – אבל בעצם מה אתה אומר לי? אני סוגר את השוק, במילים יפות. זאת אומרת, אם מחר אני, איתן כבל, אני לא חקלאי, החקלאות היחידה שאני רואה זה הפרח שגדל אצלי בחצר, ואני ---

גיל להב:

אתה יכול להיות דבוראי.

היו"ר איתן כבל:

דיברת שוטף, לא הפרעת. כמו שאומרים, לא הסכמתי לדברך בשקט, אז שאדוני לא יסכים לדברי בשקט גם. בעניין הזה אני לא אסכים לכך שיווצר מצב שמאן דהוא קם בבוקר, ישב עם אשתו והחליט: נכון, אני כל היום במשרד, יותר מדי, אני צריך משהו לנשמה, אני רוצה לצאת פעם ביום בבוקר, או אחר הצהריים כשאני חוזר מהעבודה, לשטח. עכשיו אנחנו נסגור את זה רק לאנשים מגובה מסוים,

משקל מסוים: הוא גר בתרחבה – מי הגדיר שמישהו שבא עם מגפיים מסריחות מבוץ או עורך דין לא יכול להתעסק? בחלק הזה הוא חקלאי.

גיל להב:

זה לא מה שאמרת. אני מסכים עם מה שאתה אומר לחלוטין, זה גם לא הוצע.

היו"ר איתן כבל:

תודה רבה. אתה הוספת דבר נוסף, העניין שזאת הגדרה - - -

גיל להב:

על תאגידים דיברתי, על נושא של תאגידים.

היו"ר איתן כבל:

זו הגדרה גנרית. זו לא הגדרה שעכשיו יצרנו אותה ואמרנו מהו אדם ומה ומה ומה. אני יכול לומר לך שבעניין הזה תלכו ותשבו עם משרד המשפטים. אלה שאלות שהן מחוץ לאטמוספירה. אדוני, אנחנו מנסים לטפל בדבורים בתוך המערכת. אני, במשק, אוכל לגרום לכך שלא תהיה השתלטות עוינת גדולה של כוחות גדולים, כפי שאני רואה לצערי שהולך ומתקבל, אבל לא דרך זה. אנא, מצאו את הדרכים בצורה יותר קלאסית. אנחנו מתקדמים, הגשת את הבקשה לדיון מחדש.

ברק שדיאו:

"פרק ג': הסדרת הצבה של כוורות מאוכלסות

3. (א) לא יציב אדם כוורות מאוכלסות במקרקעי ציבור, באופן שבו יש לדבורים גישה לאוויר הפתוח, אלא בהיתר מאת הוועדה ובהתאם לתנאיו".
"היתר להצבת כוורות מאוכלסות במקרקעי ציבור

אתי בנדלר:

כאן בעצם מוצע לעגן את משטר ההיתרים, כאן מתחיל העניין.

ברק שדיאו:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), השר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, רשאי לקבוע כי הצבת כוורות מאוכלסות במקרקעי ציבור לצורך מתן שירותי האבקה, בתנאים שיקבע, אינה טעונה היתר, ובלבד שלעניין הצבת כוורות כאמור בשטח בטחוני תיכלל בתנאים האמורים חובת תיאום עם השר הממונה או מי שהוא הסמיך לעניין זה.

(ג) מי שניתן לו היתר, רשאי להציב כוורות מאוכלסות בנקודות הציון המפורטות בהיתר ולטפל בהן.

○(ד) היתר לפי סעיף זה הוא אישי ואינו ניתן להעברה אלא על פי אישור בכתב של ועדת ההיתרים ובהתאם לתקנות לפי סעיף 27(ב)(1) ו-(2).

(ה) אין במתן היתר כדי לגרוע מכל חובה אחרת של מקבל ההיתר לפי כל דין".

היו"ר איתן כבל:

הסבר.

אפרת אביאני:

קודם כל, משטר ההיתרים מתקיים ראשית במקרקעי ציבור. במקרקעי ציבור – זה קשור לסוגיה שעלתה כאן קודם – ולא במקרקעין פרטיים. הטענה שלנו היא שבמקרקעי ציבור מוצדק להחיל את הרגולציה הנוספת הזאת מכיוון שמדובר במשאב ציבורי, צריך למקסם את התועלת הציבורית שמופקת ממנו. כך שאם מקרקעי ציבור הוקצו לצורכי מטע וזכרונות עושים בהם שימוש כשטח אש או כשטח אחר, עדיין אפשר להפיק מהם תועלת נוספת שמתבטאת בהצבת כוורת על אותו שטח, כי בעצם יש פה עוד משאב ציבורי שאי אפשר לנצל אותו אם לא נותנים להציב כוורת במקום. לכן, מתוך ראייה שמדובר במקרקעי ציבור שבגדול שייכים לציבור, האינטרס הציבורי הוא שתופק מהם התועלת המרבית. ולכן גם מוצדק לאסדר את זה באופן שאנחנו מציעים, שהוא משטר ההיתרים.

היו"ר איתן כבל:

ולמה קרקע פרטית למשל?

אפרת אביאני:

אני אתייחס לקרקע פרטית.

היו"ר איתן כבל:

עוד לא שמעת את שאלתי. אני מבין את העניין של הקרקע הפרטית אבל אני רוצה לאתגר אותך בצעד נוסף. כבר הלכתי צעד אחד קדימה. קרקע פרטית, שהמגדל מקבל מכסת גידול – שמכסת גידול היא משאב ---

אסף לוי:

לא.

היו"ר איתן כבל:

תסלח לי, כשאני נותן לך לגדל מטע או ---

אסף לוי:

אין מכסה, רק אני אומר ---

היו"ר איתן כבל:

תן לי. עולה בראשי, הרי אם אנחנו מדברים על משאב שהוא משאב ציבורי – קרקע הוא משאב ציבורי, אכן אין ויכוח בינינו – אני בא ואומר: באותו מקום שאתה מקבל מכסה לגדל ודבורה יכולה לקחת צוף מאותו מקום, אז למה אי אפשר נניח להגיד גם שם שזה משאב ציבורי?

אפרת אביאני:

אתה מדבר על קרקע פרטית? אנחנו מדברים פה קודם כל על רעיה או ליקוט ---

היו"ר איתן כבל:

הוא לא רועה בקרקע.

אפרת אביאני:

אם יש בשטח מטע, אנחנו לא מאסדרים את זה. הרעיון הוא שתהיה לדבורים גישה ללקט צוף גם בשטחים שבהם אין צמחי תרבות, לא בהכרח מטעים, צמחי בר. לגבי הקרקע הפרטית, בהגדרה היא פרטית, קרקע שרשומה בטאבו על שם של מישהו. דווקא לגבי הקרקע הזאת הצעת החוק משנה מהמצב הקיים. הצעת החוק לגבי קרקע פרטית אומרת שלא יידרש היתר כדי להציב כוורת בקרקע פרטית. במובן הזה אנחנו לחלוטין מקבלים את העמדה של עו"ד בנדלר והצעת החוק מיישמת אותה ואומרת: זכות

הקניין הפרטית, האמיתית, החזקה האישית, לא תיפגע כאן מכיוון שלא יהיה משטר היתרים בקרקעות פרטיות. כולנו יודעים שרוב המקרקעין במדינת ישראל הם לא קרקעות פרטיות, הם מקרקעי ציבור.

אתי בנדלר:

למעלה מ-90%.

אפרת אביאני:

אבל באמת ההתנגשות הקשה בין זכות הקניין הפרטי לאינטרס הציבורי במקרקעין הפרטיים, הצעת החוק נותנת לה מענה ומעדיפה את הקניין הפרטי. אומרים לדבוראים בקרקעות הפרטיות: אתם לא תצטרכו היתר – זה בסעיפים הבאים – אבל אתם תצטרכו להציב לפי כללים, כללי מרחק, כל מיני כללים כאלה למניעת מטרדים מהסוג הזה. זה בעצם ההבדל בין קרקע פרטית למקרקעי ציבור.

עבד אל חכים חאגי יחיא (הרשימה המשותפת):

שמצמצמים את השטח לאפס עם המגבלות.

היו"ר איתן כבל:

אני עדיין רוצה לשאול אותך, הבנתי את כל זה.

אפרת אביאני:

יכול להיות שלא הבנתי את השאלה שלך.

היו"ר איתן כבל:

אני חושב שלא הבנת אבל זו הייתה הרצאה מלומדת. אני יודע ש-90% קרקעות מדינה, הכול בסדר גמור, יש שטחי בר, בן שמן, קרן קיימת, שטחי אש, הכול בסדר. אני מדבר על אותן קרקעות של מושבים, קיבוצים, חקלאים, איכרים שקיבלו מכסות, קיבלו קרקע מהמדינה בשלב ראשון ושם הם מגדלים פירות או כל מיני דברים שהדבורה מתכתבת. זאת אומרת, במקומות שאתה מקבל מהמדינה – מה שקובע זה הקרקע, נכון?

אפרת אביאני:

נכון.

היו"ר איתן כבל:

יפה. ואז גם במקום שבו הוא קיבל את אותה חכירה כזו או אחרת, את הקרקע, הוא מחויב לשים

אפרת אביאני:

הוא בעצם כפוף. אנחנו אומרים שהזכות שלו, שהיא לא זכות קניינית פרטית אלא סוג של בר רשות בקרקע בדרך כלל – והסברנו וגם שלחנו חומרים ליעוץ המשפטי של הוועדה מהי הזכות של בר הרשות בקרקע וגם התייחסנו לזה בדברי ההסבר – אנחנו אומרים שבמקרה הזה האיזון הוא יותר לטובת הדבוראי ופחות לטובת בר הרשות, אבל עדיין נמצאים בהצעת החוק איזונים.

היו"ר איתן כבל:

הבנתי, אני רץ אתך, אני מדלג לקרקע הפרטית. כשיש קרקע פרטית ואתה מקבל מהמדינה – נניח מחר יש החלטה שהלימונים, סתם אני אומר, יהיו תחת משטר כזה או אחר. פה, למרות שהוא קיבל את המכסה מהמדינה, כיוון שהקרקע היא קרקע פרטית – אוקיי, בסדר.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

הוא ישלם אבל את התשלום למועצה כמו אחרים שמקבלים היתר מרעה? הוא פטור גם מתשלום?

אפרת אביאני:

לא, מי שלא צריך היתר לא צריך לשלם אגרה על היתר.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אבל המועצה עוסקת בנושאים שמשרתים את כולם.

אפרת אביאני:

לזה מצאנו פתרון אחר.

חיו"ר איתן כבל:

אתה חוזר אתנו עכשיו לדיון של מועצת הצמחים, עזוב.

חיו"ר איתן כבל:

רציתי רק לקבל את ההתבטחה הזאת כי זו נקודת המוצא.

אתי בנדלר:

אני רק רוצה ברשותך לברר עם עו"ד אביאני האם חקלאי שקיבל זכות של בר רשות לצורך העניין, או חוכר לדורות – יש כל מיני סוגים – אבל נניח אפילו אני הולכת על בר רשות, אבל הוא בר רשות כבר 30 שנה במקרקעין, האם את לא סבורה שיש לו זכות קניינית שמצדיקה לקרב אותו במידת מה לבעל זכות במקרקעין פרטיים? זאת אומרת, אני מדברת כרגע על מי שהוא "תושב ותיק", בואי נקרא לזה במירכאות כפולות, בקרקע, ושזה ברור גם שהוא ימשיך להיות, שכל עוד הוא ימשיך לעסוק בחקלאות איש לא יפנה אותו מהקרקע.

אפרת אביאני:

אני חושבת שלא כי זה בעצם מה שאומרת הצעת החוק.

אתי בנדלר:

אני יודעת שזה מה שאומרת הצעת החוק, אני רק רוצה להבין את ההיגיון.

אפרת אביאני:

הצעת החוק אומרת שגם אם מדובר במי שמחזיק בקרקע הרבה מאוד זמן, עדיין המצב המשפטי הוא שהזכות שלו היא לא זכות קניין מלאה, היא לא קניין פרטי מלא, ולכן אפשר לעשות את האיזונים האלה בין הזכויות, כאשר אנחנו קיבלנו בהחלט את ההערה של הייעוץ המשפטי של הוועדה לגבי חצרות פרטיות. לגבי חצרות פרטיות שכן יכולות להיות במעמד של מוחזקות כבר רשות אבל עדיין, בגלל האופי הפרטי שלהן, הקרבה שלהן לבית המגורים, בגלל היבטים של פרטיות – לא היבטים של קניין, היבטים של התרחבות השימוש הפרטי במרחב הזה – הסכמנו שההגדרה של מקרקעי ציבור תוציא חצרות פרטיות מהתחום הזה.

חיו"ר איתן כבל:

חבר הכנסת תאגי יחיא, בבקשה.

עבד אל חכים תאגי יתיא (הרשימה המשותפת):

אני שואל: מי שמוכר קרקע, האם הוא מבין מההסכם שלו שיש לו את המגבלה שלו של השימוש בקרקע, שהם לא צריכים את הרשות שלו והאישור שלו?

אסף לוי:

שימוש באוויר.

עבד אל חכים תאגי יתיא (הרשימה המשותפת):

אני בא וחוכר קרקע, אני יודע מה התנאים, מה אני מקבל בזה שיש לי הסכם חכירה. בהסכם החכירה אין את ההגבלה הזו שאתם מבקשים ואתם עדיין חוזרים שזה שטח ציבורי. יש את העניין הזה שביום שקראתי את החוזה הזה אני יודע שכל השימושים הם שלי באותה קרקע וזה הופך לכל תקופת החכירה כאילו זה שטח פרטי שלי. נכון שזה לא קניין מלא אבל זו חכירה וזה התנאים. בזה אנחנו באים ומרעים עם הסכם החכירה, לכן יש מקום לתזור ולהתייחס לאדמה שיש לה חכירה לדורות ושיש לה שימוש ארוך טווח, להתייחס אליה כאילו היא קרקע פרטית. אחרת אנחנו פוגעים ויש לנו את הבעיה הזו של הסכם החכירה.

היו"ר איתן כבל:

תודה. עמר, בבקשה.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

יש לי שתי הערות לגבי סעיף 3. מדובר כאן בהיתרים – שאנשים מקבלים היתרים בשביל לשים כוורות ולגדל דבורים, האבקה וכן הלאה וזו המטרה – אז בסעיף 3(ג) כתוב: "מי שניתן לו היתר, רשאי להציב כוורות מאוכלסות" ואני מבקש להחליף את המילה "רשאי" ב"חייב" כי זאת המטרה. המטרה היא להציב כוורות. אני אומר את זה גם על רקע זה שיש לא מעט – אני לא יודע כמה – היתרים שמבוזבזים, שלא שמים שם כוורות. לכן אני חושב שזאת המטרה ולכן זה לא עניין של רשות, זה עניין של חובה. ואם מישהו לא רוצה לעסוק בזה אז שלא יעסוק בזה, אז אפשר יהיה באמת להכניס חדשים או להוסיף לאחרים. זו הערה אחת.

לגבי סעיף (ד): "היתר לפי סעיף זה הוא אישי ואינו ניתן להעברה" ובהמשך כתוב: אלא אם ועדת ההיתרים אפשרה זאת, שזה בסדר, צריך להיות סדר וניקיון. אבל אני חושב שצריך להוסיף לזה גם: "אינו ניתן להעברה ואינו ניתן להשכרה". זאת אומרת, שוב, ההיתר הזה ניתן לבן אדם בשביל שיגדל דבורים, לא בשביל שיעשה מזה ביזנס אחר. לכן להוסיף גם את העניין של השכרה, אלא אם כן, מסיבה כזו או אחרת, הוועדה מאפשרת לו את זה.

היו"ר איתן כבל:

כן, אדוני.

אמיר ביידא:

ההגדרה של מקרקעי ציבור, שבעצם כוללת את מקרקעי ישראל, באמת לא מתייחסת לנושא הזה שיש מקרקעין רבים שיש להם חוזה חכירה לדורות. ברגע שיש חוזה חכירה לדורות - - -

היו"ר איתן כבל:

אתה רואה את זה כפרטי?

אמיר ביידא:

בדיוק. ההבחנה בין מישהו שיש לו זכות חכירה לדורות – שדרך אגב, לפי החלטות מועצת מקרקעי ישראל בתנאים מסוימים זה עובר לפרטי, עובר לבעלות פרטית, בחלק מהמקרים, אז צריך להתייחס לזה.

היו"ר איתן כבל:

צריך לחדד את זה.

אתי בנדלר:

זה לא לחדד, זה לשנות את ההגדרה.

היו"ר איתן כבל:

חברים יקרים, יש כאן שאלה שמעלה אותה נציג קרן קיימת שהיא לא מופרכת. היא לא מופרכת. נכון, כמי שעסק שנים בתחום, חכירה לדורות זה בסיס הרעיון.

אתי בנדלר:

לראות אותה כקרקע פרטית, זאת אומרת, שלא יהיה טעון היתר.

היו"ר איתן כבל:

נכון. כן, בבקשה.

דוד וינשטיין:

ראשית, אני מבקש להתייחס בכמה מילים לדברים שאמרה עו"ד בנדלר בתחילת דבריה.

היו"ר איתן כבל:

לא, אני מבקש.

דוד וינשטיין:

אני אקצר.

היו"ר איתן כבל:

לא, לא. אתה מאריך. כתוב: לא תעשה דרכך קפנדריה, נכון? אתה מבקש לקצר כדי להאריך, אז ברשותך, בבקשה תתייחס לנקודה הזאת. בכל השאלות העקרוניות נתעסק מחוץ לחדר הזה ברגע זה.

דוד וינשטיין:

כפי שהעירה גם עו"ד בנדלר כשהוקרא סעיף 3(א), סעיף 3(א) הוא בדיוק הדברים שאליהם כיוונה עו"ד בנדלר בתחילת הדברים וזה המקום להתייחס כי אין מקום אחר.

היו"ר איתן כבל:

אז תתייחס לגופו של סעיף, זה מה שאני מבקש.

דוד וינשטיין:

אני אתייחס לגופו של הסעיף שמדבר על היתר. השאלה של חיונית ההיתר והשאלה של חוקתיות ההיתר, ראשית אני מבקש להזכיר שבנוסף לחוות הדעת שהוגשה מטעם פורום קהלת הוגשה גם חוות דעת שבחתימת פרופ' ברק מדינה, הוגשה זה מכבר, שדן ולומד בנושא הזה ובוחן מכול הכיוונים ומגיע למסקנה שהפגיעות החוקתיות הנדונות עומדות בתנאי פסקת ההגבלות, או פסקת ההגבלה, כל אחד איך שהוא מכנה אותה.

דבר שני, ברגע שעו"ד בנדלר הגיעה למסקנה, למסקנה האישית שלה, שהתכלית ראויה ואנחנו נכנסים אך ורק לשאלה האם זו החלופה הכי אפקטיבית שפגיעתה הכי פחותה - - -

אתי בנדלר:

לא הכי, אני אף פעם לא מדברת על הכי.

דוד וינשטיין:

יש פה שאלה לא מבוטלת של שיקול דעת שנובעת מהניתוח של השטח. בהכירי את האגף המשפטי של משרד החקלאות אני בטוח שהם כן עשו עבודה רצינית בלימוד החלופה של משטר ההרשאות, אבל גם אנחנו כשלעצמנו ניסינו לבחון את האפקטיביות של המשטר הזה, את היכולת ליישם אותו ואת השאלה אם זו לא אותה גברת רק בשינוי כותרת, כי ברמה האמיתית, ברגע שמנסים לקחת את זה צעד אחד קדימה למקום שבו ההרשאות יהיו באופן כזה שבאמת יהיה ניצול של השטח ולא כל הקודם זוכה, אזי אנתנו מגיעים למצב שיש צורך בסוג של שיטור, בסוג של הרשאה ובסוג של היתר ומגבלה, וחזרנו לאותו מקום רק עם כותרת שונה. זו רק שאלת הכותרת, זו שאלה סמנטית לחלוטין ולא שאלה מחותית. לכן, אנחנו חושבים שאין בעניין הזה שום אופציה אמיתית שיכולה לאפשר קיום ממשי של המערכת.

יש רובד נוסף שהדעת לא ניתנה עליו בדברים עד עכשיו וזו השאלה של זכות הקניין של הדבוראים עצמם. אנחנו נחזור לזה גם בהמשך, לכן אני לא אאריך עכשיו, אבל אני חייב לציין שלדבר הזה היה גם הד דברים שאפילו פורום קהלת בעצמו העלה על הכתב לפני ארבע שנים, משהו כזה.

אריאל ארליך:

אנחנו עומדים מאחורי הדברים שלנו.

דוד וינשטיין:

אני בטוח שאתה עומד מאחורי הדברים שלך, אין לי ספק. ראוי לתת על זה את הדעת. אנחנו נגיע לזה בסעיפים 5-8, לכן אני לא ארחיב, אני רק מזכיר. הדבר החשוב מכול שצריך לתת עליו את הדעת כשבאים לדיון הזה זו השאלה של האמירה בשם הציבור. הציבור בישראל הוא הרבה יותר מגוון מאשר ציבור המתנגדים למשטר ההיתרים או ציבור המבקשים להיכנס לענף, ואנשים נכנסים לענף כל הזמן. כל הזמן. בעבר הצגנו נתונים שמראים שבעשור האחרון בערך חצי מהמגדלים נכנסו. הציבור בישראל הוא הרבה יותר מגוון. הציבור בישראל כולל גם את הדבוראים והציבור בישראל כולל גם את החקלאים ואני מבקש בעניין הזה להתייחס למה שאמר ענ"ד ביידא - - -

היו"ר איתן כבל:

למה אתה חותר? אני רוצה שתכוון אותי.

דוד וינשטיין:

משטר ההיתרים הוא משטר מוצדק בנסיבות האלה מפני - - -

היו"ר איתן כבל:

אתה תומך בסעיף כפי שהוא מופיע כאן?

דוד וינשטיין:

בוודאי שאני תומך בסעיף כפי שהוא מופיע אבל, ברשותך, תן לי להשלים את המשפט. הנושא הזה של הפגיעה המסוימת בזכויות של החקלאי החוכר, לא התקלאי הדבוראי - קודם כל, הרוב הגדול מבין הדבוראים גם הם חוכרים של קרקע חקלאית וגם אצלם מציבים נקודות לא פעם. בגדול, זה מסתנכרן עם חוזה החכירה של החקלאי, גם החוזה לדורות, שיש בו שורה ארוכה של מגבלות. אפשר בעל כורחו להעביר שם קווי ביוב, קווי מים וקווי חשמל, אפשר להעביר מעל השטח ואפשר להעביר מתחת לשטח. אין לחקלאי החוכר - - -

היו"ר איתן כבל:

יש לי 7 דקות ואני חייב לסיים.

דוד וינשטיין:

לכן אני אומר, גם המגבלה הזאת היא מגבלה שנכנסת בתוך המסגרת הזאת.

היו"ר איתן כבל:

תודה. כן, בבקשה.

צחי גולדנברג:

לסעיף (א), וזה במיוחד מופנה אליך, חבר הכנסת ברושי: ההשלכות של ההסדרה גם בקרקעות מנוהלות, קרקעות של חקלאים שהוחכרו לדורות, גורמת – אני אתן לך את הדוגמה האישית שלי: אני בן של חקלאי, לאבא שלי יש מטעים והוא צריך האבקה, אבל אני היום, וגם לפי הצעת החוק הזאת, לא יכול להציב את הכוורות שלי במטעים של אבא שלי, ליהנות מהצוף שלו ולספק לו האבקה. וזה לא רק אבא שלי, זה גם ---

אסף לוי:

זה לא נכון לפי הצעת החוק.

צחי גולדנברג:

תנו לי להסביר, בבקשה.

היו"ר איתן כבל:

חברים, יש כאן עניין שצריך לתת עליו את הדעת. בבקשה.

צחי גולדנברג:

אני אסביר, זה לא רק אני, זה גם חקלאים אחרים שרוצים האבקה. יש להם את היכולת לתגמל את החקלאי. מטרת החוק כאן היא שנוכל לספק האבקה בצורה יעילה. למה הדבורה הולכת לפרח? כי היא רוצה לקבל ממנו את הצוף. החקלאי באותה מידה יכול להתקשר עם הדבוראי, לתת לו אפשרות להציב כוורות בשטח שלו ולקבל האבקה בחינם. חקלאים היום משלמים עשרות-אלפי שקלים להאבקה וזה יכול להיפתר. הם יוכלו לקבל האבקה בחינם אם לא תחיה את ההתערבות החיצונית הזאת שתמנע מהם לשים כוורות בשטח שלהם. אתם אנשי הלווי החקלאי, כרגע אנחנו בדיון של הדבוראים אבל אתם כוללים את כל החקלאים, תחשבו על האינטרס של החקלאים שמפסידים בסעיף הקטן הזה.

היו"ר איתן כבל:

בבקשה, אסף.

אסף לוי:

מה שצחי מדבר עליו מופיע בסעיף 3(ב) ואני אחזור על מה שהוא אומר: "על אף האמור בסעיף קטן (א), השר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, רשאי לקבוע כי הצבת כוורות מאוכלסות במקרקעי ציבור לצורך מתן שירותי האבקה, בתנאים שיקבע, אינה טעונה היתר". בתקנות שנידרש בהתאם לחוק הזה, אנחנו נקבע את התקנות של שירותי האבקה ובדיוק שם תינתן הפלטפורמה ותהיינה ההחלטות של שירותי האבקה. יהיה שוק חופשי.

צחי גולדנברג:

תרשה לי לענות בקצרה?

היו"ר איתן כבל:

משפט כי יש לי שלוש דקות.

צחי גולדנברג:

בסדר גמור. כאשר דבוראי צריך לנדוד, לחביא רק לתקופת האבקה ואחר כך להסתלק משם - - -

אסף לוי:

אתה מבין? עכשיו הוא פותח את זה. הוא הלך לתקופת האבקה ועכשיו הטענה שלנו - - -

צחי גולדנברג:

לא, זה לא מה שאמרתי. אמרתי שהרציונל - - -

היו"ר איתן כבל:

תודה. משפט אחרון, אתה מסיים, נציג החברה להגנת הטבע.

אלון רוטשילד:

רק משפט לגבי הנושא של הפטור מהיתר, סעיף 3(ב). נושא שלא דנו בו היום אבל אני רק מזכיר אותו במשפט זה הנושא של ההשפעה המרחבית על אותם פרחי בר ועל דבורי הבר, ואני מבקש מכיוון שהנושא הזה הוא כנראה לא חזק מאוד במודעות של משרד החקלאות - כי כל הדיונים שלנו אתם לא הניבו דבר - אני מבקש שיוסיפו פה משפט אחרי "בתנאים שיקבע" אשר יתייחסו בין השאר למניעת פגיעה במגוון הביולוגי בשמורות טבע וגנים לאומיים. אני חושב שזה דבר שהוא חשב מאוד, שאחרת הדבר הזה, מהיכרותנו, איכשהו יתפלק במשרד החקלאות ולא ייכנס.

היו"ר איתן כבל:

משפט אחרון.

עידו ברפמן:

א', התיקון שהציע ידידינו מופיע בסעיף 5. אם היית קורא טוב-טוב את הסעיפים היית רואה שמה שאתה מבקש - - -

היו"ר איתן כבל:

אדוני יכול לדבר אליו! אם זה אליו, תעשה את זה בחוץ.

עידו ברפמן:

התיקון שהוצע כרגע בעניין הראיה המרחבית של שאר החוקים ביקום מופיע בסעיף 5 ולכן מתייתר להוסיף אותו גם פה. דבר ראשון. דבר שני, לד"ר גולדנברג, בדיוק כפי שאמרתי, כדי להאביק מטעים בעזרת כוורות אתה צריך גם אחר כך, כל שאר השנה, לגדל את הדברים האלה איפשהו, ולכן כדי לעשות את זה אתה צריך היתר מהרגולטור.

היו"ר איתן כבל:

תודה. חברים, אני חייב לסיים. אני רוצה לומר, העניין היום הרבה יותר ברור. הדיון הזה עבורי אולי היה הדיון הכי חשוב. אני מבין איפה כל אחד פה, למי יש דבש ולמי יש עוקץ. העניינים ברורים. ראינו אותם ופה יצחק וקנין חברי צודק. אני עוד לא יודע מתי תיקבע הישיבה הבאה, יכול להיות שאפילו בפגרה. הבנתי הכול ואם אתם לא תתאזנו האחד כלפי השנייה אני אחליט ואביא את זה לחבריי בוועדה. יש כאן עניין אחד והוא שוק חקלאים ולא אינטרסנטיים. תודה רבה לכם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:00.

ב/2

פניית המבקשת לשר
החקלאות מיום 11.6.15

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

תאריך: כ"ד סיון, תשע"ה 11/06/2015
סומן: כ-13-11973

לכבוד,

מר אורי אריאל

שר החקלאות

משרד החקלאות

שלום רב,

הנדון: טיפול דחוף באי-סדרים חמורים ובניגודי עניינים במועצת הדבש

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה") הריני לפנות אליך כדלקמן:

פנייה זו עניינה דרישה לפעולה דחופה לטיפול בניגודי העניינים ובאי-סדרים חמורים הקיימים היום במועצה לייצור ולשיווק של דבש (להלן "מועצת הדבש" או "המועצה"), ובכך להביא לחיזוק ייצוג האינטרס הציבורי במועצת הדבש.

לעמדת התנועה דרושה רפורמה רחבה באסדרת משק הדבש בישראל; רפורמה מעין זו החלה מתגבשת במסגרת הצעת החוק להסדרת הצבה של כוורת וייצור דבש, תשע"ד-2014, אשר עברה בקריאה ראשונה בכנסת ה-19, והוחל לגביה דין רציפות ביום 07.06.2015.

אולם, ועד שרפורמה זו תבוא לכדי מימוש, ומבלי לוותר על טענותינו בעניין נחיצותה, התנועה קוראת לטיפול מיידי בכשלים הקיימים היום בפעולת המועצה וזאת במסגרת הדין הקיים.

הפעולות המיידיות הנדרשות לעמודנו:

1. הפסקה כהונתם של שמונת הדירקטורים מטעם המדינה במועצת הדבש לאתגר, שכן כהונתם קצובה לשנתיים בלבד בתקנות ההתאגדות, אך בפועל רובם מכהנים כדירקטורים זה מעל 17 שנים. בהתאמה, נדרש מינוים של שמונה דירקטורים חדשים ובלתי תלויים מטעם המדינה.
2. ביתר-שאת, נדרשת החלפתו של מר אריה טנדט – נציג המדינה בדירקטוריון אשר נדרש לייצג בו את האינטרס הציבורי - אך מכהן במקביל כשותף, דירקטור ובעל מניות מרכזי במכוורת עמק חפר בע"מ, כפילות המקימה חשש ממשי לניגוד עניינים.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

3. זאת ועוד, נדרשת החלפתו מר רזיאל צונג - נציג הצרכנים מטעם המדינה בדירקטוריון - אשר משמש הלכה למעשה כנציג המישי(!) של ההסתדרות הכללית, אשר ייצוגה מוגבל לארבעה נציגים בלבד בתקנות ההתאגדות.

הקדמה:

1. המועצה לייצור ולשיווק דבש (להלן: "המועצה"; "מועצת הדבש") היא תברה פרטית שהתאגדה בשנת 1969, ואשר משמשת כיום כרגולטור המרכזי במשק הדבש בישראל. ידוע לכל כי קיימים קשיים רבים בפעולותיה של המועצה ובהחלטותיה, ובאופן כללי באסדרת משק הדבש בישראל.
2. במהלך כהונתה של הכנסת ה-19 החלו צעדים ראשוניים בגיבוש רפורמה במשק הדבש אשר נועדה להתמודד עם קשיים אלו בדמות הצעת החוק להסדרת הצבת של כוורת וייצור דבש, התשע"ד-2014. הצעה זו מביאה עמה בשורה חשובה בדמות העברת מרבית סמכויות המועצה לידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר.
3. מבלי לוותר על טענותינו בדבר נחיצות שינוי אסדרת משק הדבש הישראלי בהקדם האפשרי, נבקש להצביע על קיומם של אי-סדרים וניגודי עניינים חמורים בדירקטוריון מועצת הדבש במתכונתו דהיום ולדרוש מהשר לפעול מיידית לתיקונם, וזאת מכוח הסמכות הנתונה לו בסעיף 21 לתקנות ההתאגדות של מועצת הדבש (להלן: "תקנות ההתאגדות")¹.
4. בהזדמנות זו נבקש גם להסב את תשומת הלב לאבסורד הטמון בהיות מועצת הדבש גוף פרטי בעל סמכויות שלטוניות, אשר הרכב הדירקטוריון מעוגן בתקנות התאגדות של חברה פרטית, תקנות אלו יכולות להשתנות בהתאם להצבעה במועצה, וזאת חרף אופי תפקידיה הרגולטוריים של מועצת הדבש.

קציבת כהונה של הדירקטורים מטעם המדינה במועצת הדבש:

5. הרכב הדירקטוריון של מועצת הדבש נקבע במסגרת תקנות ההתאגדות אשר ביקשו ליצור דירקטוריון המייצג מגוון אינטרסים, תוך יצירת איזון ביניהם.
6. סעיף 21 לתקנות ההתאגדות קובע את הרכב הדירקטוריון על-פי המפתח הבא:

¹ תקנות ההתאגדות של המועצה לייצור ולשיווק דבש (1969).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

ארבעה שיתמנו על ידי שרי החקלאות והמסחר והתעשייה מטעם המדינה, מהם שניים לפי המלצת שר החקלאות, אחד לפי המלצת שר המסחר והתעשייה ואחד לפי המלצת שר האוצר;

שלושה שיתמנו על ידי שרי החקלאות והמסחר והתעשייה לפי המלצת ארגונים שלדעת השרים הם משווקים של דבש;

אחד שימונה על ידי שרי החקלאות והמסחר והתעשייה לפי המלצת ארגונים שלדעת השרים הם מייצגים את הצרכנים;

ארבעה שיתמנו על ידי ההסתדרות הכללית (תמרכז החקלאי);

אחד שיתמנה על ידי התאחדות האיכרים;

אחד שיתמנה על ידי האיחוד החקלאי.²

7. במענה למכתב התנועה מיום 2.12.2014,³ מנתה בפנינו מועצת הדבש⁴ את שמותיהם של ארבע

עשר חברי הדירקטוריון והן את הגופים המיוצגים על-ידם:⁵

(א) ארבעת נציגי המדינה⁶ הם יעקב פולג; אמיר ברקן; אריה טנדט; אברהם אלקיס;

(ב) שלושת נציגי המדינה בהמלצת ארגונים המשווקים דבש⁷ הם ניצן למדני; ניצן ישראלי; נבו אברהם;

(ג) נציג המדינה שהוא נציג הצרכנים⁸ הוא רזיאל צונג;

(ד) ארבעת נציגי ההסתדרות הכללית⁹ הם שי ספקטור; אורי סורקין; מנחם טור ז"ל; בועז כנות;

(ה) נציג התאחדות האיכרים¹⁰ הוא יהונתן חורש;

(ו) נציג האיחוד החקלאי¹¹ הוא ירון סלומון.

8. בתקנות ההתאגדות קובעות כי האינטרס הציבורי ייוצג בדירקטוריון על-ידי שמונה נציגי

מדינת. בהתאמה, נקבע בתקנה 29 לתקנות ההתאגדות כי כהונתם של שמונת דירקטורים

מטעם המדינה תוגבל לתקופה מקסימאלית של שנתיים.

² נציג שהוסף בשנת 1992 בעקבות הרחטה מיוחדת של האסיפה הכללית של מועצת הדבש.

³ מכתב מועצת הדבש מצורף כנספח למכתב זה.

⁴ מכתב התנועה מיום 16.12.2014.

⁵ נציין, כי על פי רישומי רשם החברות (נכון לנובמבר 2014) מכהנים כיום במועצת הדבש 12 דירקטורים בלבד, אף שכאמור, לפי מידע שמסרה לנו מועצת הדבש מכהנים 14 דירקטורים. שני הגורמים שאינם רשומים ברשם החברות הם מנחם טור ז"ל ומר אמיר ברקן.

⁶ כנדרש בסעיף 21(א) לתקנות ההתאגדות.

⁷ כנדרש בסעיף 21(ב) לתקנות ההתאגדות.

⁸ כנדרש בסעיף 21(ג) לתקנות ההתאגדות.

⁹ כנדרש בסעיף 21(ד) לתקנות ההתאגדות.

¹⁰ כנדרש בסעיף 21(ה) לתקנות ההתאגדות.

¹¹ כנדרש בסעיף 21(ו) לתקנות ההתאגדות.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

9. קיימות הצדקות רבות לקציבת כהונה בשירות הציבורי, ביניהן: יצירת אפשרויות קידום במערכת השירות הציבורי; הגדלת סיכוייהם של מועמדים נוספים לאיש משרות שונות וקידום עקרון שוויון הזדמנויות; הגדלת עצמאותו של העובד הבכיר; הקטנת חשש של עורף תלות בין בעל הסמכות לבין הגופים שבפיקוחו או שתלויים בהחלטותיו; מניעת צבירה וריכוז של כוח רב בידי עובד בכיר לתקופה ממושכת.¹²

10. הצדקות מעין אלו, הן ככל הנראה שעמדו בבסיס קציבת כהונת הדירקטורים מטעם המדינה במועצת הדבש לתקופה מקסימאלית של שנתיים. אלא, שעיון בנסח החברה של מועצת הדבש מגלה כי שבעה דירקטורים¹³ מתוך השמונה¹⁴ שמונו על-ידי המדינה מכהנים זה מעל לשנתיים בתפקיד, וכי חמישה מהם מכהנים כדירקטורים מעל 17 שנים!

11. נוכח כל האמור, אנו קוראים להחלפה מיידית של שמונת הדירקטורים מטעם המדינה במועצת המנהלים של מועצת הדבש.

ניגודי עניינים בדירקטוריון מועצת הדבש:

12. מעבר לצורך המידי בהחלפת כל שמונת הדירקטורים מטעם המדינה, מבקשת התנועה להפנות את המבט לשני דירקטורים מטעם המדינה, מר אריה טנדט ומר רזיאל צונג, אשר עצם כהונתם כדירקטורים מקימה חשש ממשי לניגוד עניינים מובהק.¹⁵

13. הכלל האוסר על ניגוד עניינים מהווה אבן יסוד בשיטת המשפט הישראלית;¹⁶ ומצודתו פרוסה על כלל האנשים והתפקידים בשירות הציבורי,¹⁷ הכלל אף חל על גופים הממלאים תפקידים ציבוריים.¹⁸ אין חולק, כי הסמכויות אשר הואצלו למועצת הדבש במסגרת חקיקת המשנה¹⁹ הן סמכויות שלטוניות הכוללות אסדרה, פיקוח ואכיפה בענף הדבש.

14. הכלל האוסר על ניגוד עניינים הוא כלל מניעתי, ואין נדרש להוכיח כי התקבלו במועצת הדבש החלטות הנגועות בניגוד עניינים. הכלל אוסר מראית עין של הימצאות בניגוד עניינים,

¹² פלורח קוז דבידקוביץ' "קציבת תקופת כהונה של נושאי משרות בכירות בשירות המדינה – סקירה משווה" מרכז המחקר והמידע של הבנסת (2009).

¹³ יעקב פולג; אריה טנדט; אברהם אלקיס; ניצן ישראלי; ניצן למדני; אברהם נבו; רזיאל צונג.

¹⁴ על פי רישומי רשם החברות (נכון לנובמבר 2014) מכהנים כיום במועצת הדבש 12 דירקטורים בלבד (בניגוד ל-14

הדירקטורים הנדרשים בתקנות), שני האישים שאינם רשומים ברשם החברות הם מנחם טור ז"ל ואמיר ברקן. אמיר

¹⁵ ברקן מכהן כדירקטור מטעם המדינה אך אין ביכולתנו לדעת מתי מונה לתפקיד והאם יש לסיים את כהונתו.

¹⁶ המבחן לחשש שבעל תפקיד יימצא במצב של ניגוד עניינים הוא מבחן אובייקטיבי, ראה בג"ץ 202/90 י.ג.מ. ישראל

¹⁷ בע"מ נ' משרד המשפטים, פ"ד מה(2) 265,263 (1990).

¹⁸ רענן הר זחב המשפט המינהלי הישראלי 299 (1996).

¹⁹ יצחק זמיר "ניגוד עניינים בשירות הציבורי" ניגוד עניינים במרחב הציבורי 345, 355-357 (עורכים דפנה ברק-ארז,

דורון נבות ומרדכי קרמניצר) (2009).

¹⁸ עניינים 4011/05 דגש סחר חוץ (ספנות) בע"מ נ' רשות הנמלים (חברת נמלי ישראל מיתוח ונכסים בע"מ) 36-37

(2008).

¹⁹ צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו), תשל"ז-1977 (להלן: "צו הפיקוח"); תקנות להשבת ייצור

חלקאי (בעלי חיים) (דבורים), תשכ"ח-1968 (להלן: "תקנות הדבש")

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

19. מינויו של אריה טנדט כחבר דירקטוריון מעניק משקל יתר לאינטרסים של משוקי הדבש המיוצגים כבר על ידי נציגיהם המגזריים,²⁶ ובכך יוצר ייצוג חסר של האינטרס הציבורי. מסעיף 21(א) לתקנות ההתאגדות עולה כי יש למנות ארבעה נציגי מדינה בלתי-תלויים אשר ידוע מראש כי הם אינם מייצגים אינטרסים מגזריים.

20. לאור כל האמור, אנו קוראים לשר להביא לסיום כהונתו של מר אריה טנדט, כחבר דירקטוריון במועצת הדבש, לאלתר.

ניגוד עניינים בכהונת מר רוזאל צונג:

21. סעיף 21(ג) לתקנות ההתאגדות של המועצה קובע כי שרי החקלאות והכלכלה ימנו נציג אחד לפי המלצת ארגונים שלדעת השרים הם מייצגים את הצרכנים. מר רוזאל צונג הוא שמונה על ידי השרים לייצג את ציבור הצרכנים. נציג הצרכנים אמור לייצג את האינטרסים של הצרכנים הישראלים – אינטרסים הקשורים אינהרנטית לאינטרסים ציבוריים של טובת הכלל.

22. עם זאת ממידע המצוי ברשותנו עולה לכאורה כי מר רוזאל צונג הוא חבר בהסתדרות הכללית. תקנה 21(ד) לתקנות ההתאגדות מגבילה את נציגות ההסתדרות הכללית לארבעה נציגים בלבד. כהונת מר רוזאל צונג כנציג הצרכנים מטעם המדינה, במקביל להיותו איש ההסתדרות הכללית לכאורה, אף היא מפרה איזון האינטרסים בדירקטוריון.

23. הכלל האוסר על ניגוד עניינים מחייב גם למנוע מצב בו אינטרס שנקבע לו אחוז ייצוג מסוים, יזכה לכפל ייצוג באותו הגוף. להסתדרות הכללית ניתן ייצוג בדירקטוריון מועצת הדבש בדמות ארבעה נציגים בלבד, ויש למנוע מצב בו גוף שכבר זכה לייצוג, יכניס נציג נוסף לדירקטוריון "בדלת האחורית" וזאת תחת אצטלה של נציגות צרכנים.²⁷ כהונת מר רוזאל צונג כדירקטור מביאה לייצוג עודף של ההסתדרות הכללית, שכן מר צונג מייצג באותה עת גם את האינטרסים של הגוף שמינה אותו – נציג המדינה האמון על אינטרס הצרכנים – וגם את האינטרסים של הגוף שבו הוא חבר אך הוא אינו נציגו הרשמי, דהיינו, ההסתדרות הכללית.

²⁶ בנייץ 4212/07 דנון נ' משרד ראש הממשלה 9 (2007).
²⁷ שפניץ, בעמ' 340.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

דירקטור חסר:

24. בשולי הדברים נציין, כי אחד מתברי הדירקטוריון הוא מנחם טור ז"ל אשר נפטר לאחרונה. לעמדת התנועה ראוי כי השר יוודא כי הנציג שימונה מטעם ההסתדרות, יהיה מקרב ציבור הדבוראים הקטנים או החצי-מסחריים, שכן במצב הדברים הנוכחי בדירקטוריון מועצת הדבש ניתן ייצוג קיצוני לנציגי הדבוראים המסחריים הגדולים בלבד, באופן המונע את ייצוג מגוון האינטרסים הקיים בציבור הדבוראים הישראלי.

נוכח כל האמור, אנו קוראים לשר החקלאות להפעיל בדחיפות את סמכותו לפי סעיף 21 לתקנות ההתאגדות ולפעול לאלתר לתיקון אי הסדרים וניגודי העניינים שהוצגו במכתב, וזאת באמצעות מינוי מחדש של שמונה דירקטורים מטעם המדינה, באופן אשר יביא לייצוג מיטבי של האינטרס הציבורי במועצת הדבש.

25. לנושא הנידון חשיבות ציבורית עליונה לשמירת אמון הציבור במוסדות השלטון, ולפיכך נודה לתשובתך המהירה.

בכבוד רב,

נילי אבן-חן, עו"ד
ק/חמד סלוקי
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

הגר סלקטר
מחלקת כלכלה ומחקר

העתקים:

עו"ד אפרת אביאני, יועצת משפטית, משרד החקלאות.
עו"ד אביטל שטרנברג, מחלקת ייעוץ וחקיקה (ייעוץ), משרד המשפטים.
עו"ד שרון רוברטס, מחלקת ייעוץ וחקיקה (ייעוץ), משרד המשפטים.

3/ב

פניית המבקשת לשרי
החקלאות והאוצר מיום

30.8.16

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة المصلحة في إسرائيل

תאריך: כ"ו אב, תשע"ו 30/08/2016

סומן: כ-13-11973

לכבוד

מר אורי אריאל	מר משה כחלון
שר החקלאות ופיתוח הכפר	שר הכלכלה והתעשייה ושר האוצר
<u>משרד החקלאות ופיתוח הכפר</u>	<u>משרד הכלכלה והתעשייה</u>
מר אבי אלקיס	
מנהל תחום מועצות הייצור והחברות הממשלתיות	
<u>משרד החקלאות ופיתוח הכפר</u>	

נכבדיי שלום רב,

הנדון: טיפול דחוף באי-סדרים חמורים בדירקטוריון מועצת הדבש

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה") הרינו לפנות אליך כדלקמן:

עניינו של מכתב זה בפנייה לשרים ובקריאה לתיקון אי סדרים שנתגלו בדירקטוריון מועצת הדבש. בכלל זאת, התנועה דורשת כי תופסק אלתר כהונתם של הדירקטורים מטעם המדינה אשר לא מונו כדין, זאת בנוסף למינוי דירקטורים החסרים מטעם המדינה, על מנת להבטיח ייצוג האינטרס הציבורי בהחלטות המועצה.

1. ביוני 2015 פנתה התנועה לראשונה אל שר החקלאות בקריאה לטיפול באי סדרים חמורים ובניגוד עניינים בדירקטוריון המועצה לייצור ולשיווק של דבש (להלן: "מועצת הדבש").
2. במכתבים שנשלחו אל שר החקלאות, הלינה התנועה על כך שתקופת הכהונה של הדירקטורים מטעם המדינה במועצה הינן ארוכות מאוד, ומגיעות עד כדי תקופות כהונה של 17 שנים, וזאת בניגוד להגבלת הכהונה הקבועה בתקנון, לפרק זמן של שנתיים ימים; כן הצביעה על התנועה על חשש ממשי לניגוד עניינים ביתחם לחלק מהנציגים – ובפרט בענייניו של מר אריה טנדט, נציג המדינה בדירקטוריון המכהן גם כשותף, דירקטור ובעל מניות מרכזי במכירת עמק חפר בע"מ.
3. נזכיר, כי האחריות למינוי הדירקטורים מטעם המדינה מוטלת על שר החקלאות ושר הכלכלה והתעשייה – לפי סעיף 21(א) לתקנון מועצת הדבש, השרים ימנו שני דירקטורים לפי המלצת שר החקלאות, אחד לפי המלצת שר הכלכלה והתעשייה (כלשון התקנון – שר המסחר והתעשייה) ואחד לפי המלצת שר האוצר.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

4. קיבלנו בתודה את תשובתו של מר אבי אלקיס, מיום 27.3.2016 (המצורפת כנספח א' למכתב זה). בתשובה זו, נטען כי מגבלת קציבת תקופת הכהונה של הדירקטורים במועצת הדבש, עבור הדירקטורים המתמנים מקרב עובדי המדינה, מתייחסת לתקופת המינוי בכל פעם, אך מאפשרת להאריך או למנות שוב נציג מטעם המדינה – "בכל פעם מינוי לשנתיים".
5. לעמדתנו, פירוש זה אינו עולה מלשון התקנון, ואף מבחינה מהותית אינו מהווה פירוש סביר; הפירוש שהוצע על ידי משרד החקלאות מאפשר, באמצעות הארכת כהונה מלאכותית, הלכה למעשה, מינוי נציג המדינה לתפקיד ללא הגבלת זמן, אף לתקופות כהונה ארוכות במיוחד, כדוגמת תקופות כהונה בנות 17 שנים עליהן הצבענו במכתבנו הראשון – זאת, כיוון שאין לשיטת משרד החקלאות אף הגבלה על מספר הפעמים בהן ניתן להאריך את המינוי.
6. האפשרות הבלתי מוגבלת להארכת הכהונה, לגישת משרד החקלאות, עומדת בסתירה לכך שנקבע פרק זמן מוגבל לכהונה מלכתחילה בהוראות התקנון, ומאיינת לחלוטין את כוונת התקנון עצמו בקציבת כהונה.
7. נציין כי בעקבות תשובתו של מר אלקיס, פנינו בבקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 אל הממונה על חופש המידע במשרד החקלאות, על מנת לבדוק האם אכן הוארכה תקופת מינויים של הדירקטורים מטעם המדינה בכל פעם לאורך כהונתם – זאת בהתאם לעמדה שהוצגה על ידי משרד החקלאות (הבקשה מצורפת כנספח ב' למכתב זה).
8. בתשובה שהתקבלה לבקשת חופש המידע נכתב כי לא קיימים נציגים מטעם משרד האוצר ומשרד הכלכלה. לעניין נציגי משרד החקלאות, מר יעקב פולג ומר אבי אלקיס, צורפו כתבי המינוי שלהם כמבוקש – אשר נחתמו בחודש אפריל 2012, ולא נמסרו לתנועה כתבי מינוי עדכניים יותר (תשובת הממונה וכתבי המינוי מצורפים כנספח ג' למכתב זה).
9. מן האמור לעיל עולה כי מעבר להיות הפרשנות המאפשרת הארכת חזרת בלתי מוגבלת של הכהונה, פרשנות בלתי סבירה של לשון התקנון, הרי שהשרים עצמם אינם פועלים לפי פרשנות משרד החקלאות להוראות סעיף 29 לתקנון מועצת הדבש כפי שהוצגה במכתבו של מר אלקיס ממרץ האחרון.
10. כלומר, גם על פי הפרשנות הנמקלה של משרד החקלאות (אשר כאמור כלל איננה סבירה לעמדתנו) המאפשרת את חידוש המינוי של אותו נציג מטעם המדינה נציגים אלו לא מונו כדן.
11. מכתבי המינוי המצורפים עולה כי על פי הוראות התקנון ועל מנת להאריך את כהונתם של נציגי משרד החקלאות, היה על שר החקלאות ושר הכלכלה להאריך את כהונתם כבר פעמיים מאז המועד בו מונו לראשונה. לפי התשובה שהתקבלה, הרי שחידוש או הארכת מינוי מעין אלו לא התקיימו, ועל כן אין כל תוקף לכהונתם.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 • מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 • טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@magg.org.il * Web Site: www.magg.org.il

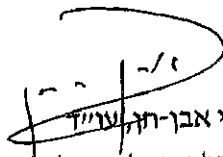
התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

12. נוסף על כך, מר אלקיס ציין במכתבו כי בימים אלו נבחנים כלל המינויים של הדירקטורים במועצה, הנמצאים בסמכות שר החקלאות ושר הכלכלה והתעשייה. בחלוף כחמישה חודשים מאז שליחת מכתב זה, נבקש לדעת מה היו תוצאות הבדיקה, וכן, האם מתכוונים השרים למנות את הנציגים החסרים בדירקטוריון, על פי תשובת הממונה על חופש המידע במשרד החקלאות.
13. יצוין, כי מזה תקופה ארוכה טוענת התנועה כי נדרשת רפורמה רחבה באסדרת משק הדבש בישראל. רפורמה מעין זו החלה מתגבשת במסגרת הצעת החוק להסדרת הצבה של כוורת וייצור דבש, תשע"ד-2014. בעניין אסדרה זו הוגשו בנוסף הצעות חוק פרטיות, אשר עודן נדונות בכנסת. במסגרת אסדרת משק הדבש, תומכת התנועה בשינוי מתכונת הפעולה של מועצת הדבש ומעבר לחברות וולונטריות בה, כמקובל בעולם.
14. ואולם, כל עוד הליך החקיקה בעניין אסדרת משק הדבש מתעכב זה חודשים רבים ונראה שאינו צפוי להסתיים בזמן הקרוב, וכל עוד סמכויות מועצת הדבש נתונות בידיה, הרי שעל השרים להבטיח כי בדירקטוריון המועצה ייוצג האינטרס הציבורי ועל כן יש למנות בדחיפות את הדירקטורים החסרים, לפי המלצת שר הכלכלה והתעשייה ושר האוצר.
15. בנוסף, על שרי החקלאות והכלכלה למנות נציגים חדשים לתפקיד הדירקטורים מטעם המדינה, במקום מר יעקב פולג ומר אבי אלקיס.
16. כמו כן, ובהקשר ישיר לכך, נדרשת בחינת המשך כהונתו של מנכ"ל מועצת הדבש, אשר ככל הידוע לתנועה, עתיד להסתיים בקרוב, ואשר טרם הוחל בהליך כלשהו לצורך החלפתו. לפיכך, נבקש לדעת מתי מסתיים מינוי זה, וכן, האם הוחל בהליך מכרזי או בהליך מינוי כלשהו להחלפת מנכ"ל מועצת הדבש המכהן. באם לא מתוכנן הליך מינוי כאמור, נבקש לקבל את עמדת המשרדים ביחס לקיום הליך שכזה.
17. לטיפולכם ולתגובתכם המהירים, נודה.

בכבוד רב,

נילי אבן-הערייז
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

גל קויטי
רכות מחלקת כלכלה ומחקר

העתק:

גבי שירה ברגמן, רכות מים וחקלאות, משרד האוצר.

4/ב

תשובת מנכ"ל משרד
החקלאות מיום 7.12.16
לפניית המבקשת

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director-General

ז' כסלו תשע"ז
07 דצמבר 2016
מספר: 00462

לכבוד,
עו"ד נילי אבן-חן, מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר
הגב' גל קוייתי, רכזת מחלקת כלכלה ומחקר
התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

שלום רב,

הנדון: דירקטוריון מועצת הדבש

סמך: כ-11973-13, מכתבן מיום 31.10.16
כ-11973-13, מכתבן מיום 22.03.16

בהמשך למכתבן שבסמך, לשר החקלאות ופיתוח הכפר, בעניין מינויים בדירקטוריון מועצת הדבש, הריני להשיב כדלקמן:

1. מנכ"ל המועצה יסיים את תפקידו במועצה בתאריך 31.12.16, וזאת בהתאם להחלטת מועצת המנהלים של מועצת הדבש לפני מס' חודשים. בישיבת המועצה הבאה שתתקיים בתאריך 19.12.16, יובא לאישור נוסח המודעה לציבור והפרסום להגשת מועמדות לתפקיד. באתר האינטרנט של מועצת הדבש יופיע בסמוך לפרסום הנוסח המלא של תיאור התפקיד וכן מסמכים רלוונטיים נוספים לעיון.
2. באשר למינוי נציגים של ממשרדי האוצר והכלכלה כדירקטורים במועצה:
 - א. בסוף שנת 2015 (רצ"ב) נשלח מכתב בנושא למנכ"ל אוצר בנוגע למינוי נציגי אוצר במועצות הייצור. משרד האוצר מינה במהלך השנה מספר נציגים למועצות השונות. מבדיקה שנערכה לאחרונה מול משרד האוצר בנוגע למינוי במועצת הדבש עולה שהנושא נמצא בטיפול.
3. בנוסף לכך, רצ"ב התייחסות מפורטת שניתנה ע"י אבי אלקיס ביום 27.3.16, מנהל תחום מועצות הייצור וחברות הממשלתיות במשרד.

בברכה,

שלמה בן-אליהו
המנהל הכללי

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

העתקים:

חה"כ משה כחלון, שר האוצר ושר הכלכלה והתעשייה
חה"כ אורי אריאל יהודה הכהן, שר החקלאות ופיתוח הכפר
מר שי באב"ד, מנכ"ל משרד האוצר
מר עמית לנג, מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה
מר יעקב פולג, יו"ר מועצת הדבש

5/ב

תשובת מנהל תחום מועצות
הייצור והחברות הממשלתיות
במשרד החקלאות מיום
27.3.16 לפניית המבקשת

27 מרץ 2016
י"ז אדר ב' תשע"ו

לכבוד
עו"ד נילי אבן חן
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר
התנועה לאיכות השלטון בישראל

שלום רב,

התייחסות משרד החקלאות ופיתוח הכפר בנוגע לתלונתכם על אי סדרים במועצת הדבש

סימוכין: תזכורת - כ- 11973-13 מתאריך 22.03.2016
מכתבכם - כ- 11973-13 מתאריך 28.07.2016

1. קיבלנו את מכתב התזכורת שבסימוכין, בדבר תלונתכם על אי סדרים וניגוד עניינים במועצת הדבש, ואני מתנצל על העיכוב במתן התשובה.
2. בימים אלו אנו בוחנים את כלל מינויי הדירקטורים במועצה, הנמצאים בסמכות שר החקלאות ופיתוח הכפר בשיתוף עם שר הכלכלה (כתוארו היום. במועד עריכת התקנון - שר המסחר והתעשייה).
3. בהתאם לקבוע בתקנון ההתאגדות של מועצת הדבש, ולאחר תיקון סעיף 21 לתקנון מיום 9.3.1992, *
דירקטוריון המועצה מונה 14 חברים אשר מתמנים כדלהלן:
 - 4 חברים מטעם המדינה ממונים ע"י שר החקלאות ופיתוח הכפר ושר הכלכלה, מתוכם שניים ע"פ המלצת שר החקלאות ופיתוח הכפר (אחד מהם משמש כיו"ר), אחד ע"פ המלצת שר הכלכלה (סגן יו"ר) ואחד ע"פ המלצת שר האוצר.
 - 3 חברים ממונים ע"י שר החקלאות ופיתוח הכפר ושר הכלכלה לפי המלצת ארגוני משווקי דבש.
 - חבר אחד ממונה ע"י שר החקלאות ופיתוח הכפר ושר הכלכלה ע"פ המלצת ארגוני צרכנים.
 - 4 חברים ממונים ע"י התאחדות חקלאי ישראל הפועלת בשם המרכז החקלאי, ולפיכך אין מדובר בנציגי ההסתדרות הכללית:
 - חבר אחד ממונה על ידי האיחוד החקלאי
 - חבר אחד נוסף ממונה ע"י התאחדות האיכרים.
4. קציבת תקופת הכהונה לשנתיים ימים - מגבלה זו, הקבועה בסעיף 29 לתקנון ההתאגדות, נוגעת רק לארבעת המינויים מקרב עובדי המדינה (חקלאות, כלכלה, אוצר) המתמנים ע"פ המלצת השרים. בנוסף, המגבלה מתייחסת לתקופת המינוי בכל פעם, אך בהחלט מאפשרת להאריך או למנות שוב נציג מטעם המדינה לתקופות נוספות (בכל פעם מינוי לשנתיים).
5. יחד עם זאת כמובהר בתחילת מכתבי, בימים אלו נעשית בדיקה לגבי כלל הדירקטורים המכהנים במועצה ומונו ע"י השרים, ובכלל זה עניינו של נציג משרד הכלכלה מר' אריה טנדט, אשר הזכר במכתבכם.
6. לאחר הבדיקה, בהתאם לתוצאותיה ולהחלטת השרים יצאו כתבי מינוי לדירקטורים חדשים או מכתבי הארכת כהונה לדירקטורים המכהנים.
7. באשר למר רזיאל צונג, שהינו נציג אשר מונה ע"י השרים ע"פ המלצת ארגוני הצרכנים - אין כל בסיס לסענה כי הוא מהווה נציג חמישי של ההסתדרות, כיון שאין כלל נציגים להסתדרות הכללית במועצה, והיא אינה מוסמכת למנות נציגים למועצת המנהלים.

8. למען הסק ספק יובהר, כי לאור השינויים המוצעים בהצעת החוק הממשלתית להסדרת הצבה של כוורות וייצור דבש, ולאור שינויי הסמכויות במועצה המוצעים בה, אין בבדיקה שנערכת או בעדכון כתבי המינוי שיצאו, כדי ללמד דבר על עמדת הממשלה לגבי מעמדה של המועצה לייצור ושיווק דבש, כפי שייקבע בעקבות השלמת הליכי החקיקה.

בכבוד רב

אבי מנהל תחום מועצות הייצור והחברות הממשלתיות משרד החקלאות
טל' 03-9485443
נייד 050-6241457
Avie@moag.gov.il

העתקים:

מר אורי יהודה אריאל הכהן, שר החקלאות ופיתוח הכפר
מר שלמה בן אליהו, מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר
מר יעקב פולג, יו"ר מועצת הדבש
מר הרצל אבידור, מנכ"ל מועצת הדבש